

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้กิจกรรม โครงการที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะ
การอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร

ชื่อและนามสกุล นางกรกช เอรัตน์

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ เล็กวิไล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช สู่แสนสุข)

กรรมการ

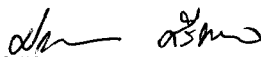
(อาจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ เล็กวิไล)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล)

วันที่ 28 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้กิจกรรมโครงการที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่าน
ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา
กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย นางกรกช เอารัตน์ ปริญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ เล็กวิไล
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมโครงการ
(2) เปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลัง
การเรียน โดยใช้กิจกรรมโครงการ

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 35 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงการ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน และ (3) แบบทดสอบทักษะการอ่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่เรียน โดยใช้
กิจกรรมโครงการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) ทักษะ
การอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่เรียน โดยใช้กิจกรรมโครงการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ กิจกรรมโครงการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการอ่าน ประถมศึกษา

Thesis Title : The Effects of Using Project-Based Learning Activities on Thai Language Learning Achievement and Reading Skills of Prathom Suksa I Students at Wat Yannawa School in Bangkok

Researcher : Mrs. Korakoj Aurat; **Degree:** Master of Education (Curriculum and Instruction); **Thesis advisors:** (1) Dr. Suwannee Yahakorn; (2) Dr. Supawan Lekwilai, Assistant Professor; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The objectives of this research were to (1) compare Thai language learning achievements of Prathom Suksa I students before and after learning with the use of project-based learning activities; and (2) compare Thai language reading skills of Prathom Suksa I students before and after learning with the use of project-based learning activities.

The research sample consisted of 35 purposively selected Prathom Suksa I students studying in the second semester of the 2006 academic year at Wat Yannawa School in Bangkok. The employed research instruments comprised (1) learning plans with project-based learning activities; (2) a Thai language learning achievement test; and (3) a Thai language reading skill test. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings showed that (1) post-learning Thai language learning achievement of students who learned with the use of project-based activities was significantly higher than their pre-learning counterpart at the .05 level; and (2) post-learning Thai language reading skills of students who learned with the use of project-based activities were significantly higher than their pre-learning counterparts at the .05 level.

Keywords : Project-based learning activities, Learning achievement, Reading skills, Primary education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ดร. สุวรรณิ ยะหะกร สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอความคิด แก้ไขปรับปรุง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ศุภวรรณ เล็กวิไล ซึ่งเป็น อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้กรุณาให้ แนะนำ เสนอความคิด ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ 1. ดร.สุริน ชุมสาย ณ อยุธยา 2. ศึกษานิเทศก์ มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร 3. อาจารย์เอี่ยมพร ทิพย์ทิมมพร ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบ และให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณทางมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ให้ทุนการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คุณแม่ณกษา คุณสมศักดิ์ และทางครอบครัวที่ได้กรุณาให้การ สนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

ขออุทิศความดีที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมโครงงานที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทย ให้กับ คุณพ่อแดง ประถมรัตน์

กรกช เอารัตน์

ธันวาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม โครงการ.....	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยที่เน้นผลสัมฤทธิ์และทักษะการอ่าน.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	47
สรุปการวิจัย.....	47
อภิปรายผล.....	48
ข้อเสนอแนะ.....	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	51
ภาคผนวก	55
ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือ	56
ข. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ	58
ค. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน	63
ง. แบบประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน	67
จ. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม โครงการ	74
ประวัติผู้วิจัย	116

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรม โครงการ.....	45
ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนและหลังการสอนโดยใช้ กิจกรรม โครงการ.....	46

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติไทย และเป็นสื่อกลางที่ทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างคนไทยด้วยกัน ด้วยความสำคัญดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจึงเน้นว่า การเรียนรู้ภาษาไทยเกี่ยวข้องกับความคิดของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นสื่อของความคิด การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์ วิจาร์ณ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล ขณะเดียวกันการใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล ใช้ในการสร้างสรรค์และใช้ภาษาอย่างสละสลวยงดงาม ย่อมสร้างเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความน่าเชื่อถือ ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาในการสื่อสารการอ่านและการฟัง เป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย จึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูล ข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะสามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียง ความคิด ความรู้และใช้ภาษาได้ถูกต้อง ตรงตามความหมายและถูกต้องตามกาลเทศะ (กรมวิชาการ, 2544: 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 2 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และเชื่อว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (กรมวิชาการ, 2542: 9) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนต้องใช้รูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดี เก่ง มีความสุข ผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากผู้บอกความรู้แก่ผู้เรียนเป็นผู้สนับสนุน เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24 ข้อ (3) ได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า ครูจะต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก

ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 13)

ในปัจจุบันทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และจำเป็นมากที่สุดในการดำรงชีวิตของมนุษย์ยิ่งกว่ายุคใดๆ ทั้งนี้เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ข้อมูลข่าวสารมีจำนวนมากและข่าวสารข้อมูลเปลี่ยนแปลงเร็ว ดังนั้นการอ่านหนังสือจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตของคนเรามากเพราะการอ่านสามารถติดตามความก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงทั้งหลายได้ทันกาล ซึ่งสอดคล้องกับ สนิท คังทวี (2526: 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า

“...การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง กว้างขวางก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ไม่ยึดมั่นในความคิดใดความคิดหนึ่งก่อให้เกิดโลกทัศน์ที่กว้างไกลสามารถวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ก่อให้เกิดความเพติดเพลินและยังช่วยสร้างความสำเร็จได้อย่างมากมาย ผู้ใดมีความสามารถพิเศษในการอ่านมักจะได้รับความเจริญ ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว...”

สำหรับนักเรียน การอ่านมีผลต่อการเรียนมาก เพราะนักเรียนต้องใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาเล่าเรียนโดยเฉพาะสังคมไทยในยุคนี้เป็นยุคสังคมข่าวสารข้อมูล มีการติดต่อสื่อสารกันด้วยเครื่องมือที่ทันสมัย เพราะความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาการต่างๆ ได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้มนุษย์ทุกคนต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์ของโลก และกระแสความเปลี่ยนแปลงในสังคมยุคโลกาภิวัตน์

ในเรื่องทักษะการอ่านนี้ สุจริต เพ็ชรขอบ และสายใจ อินทร์พรชัย (2523: 18) ได้แสดงความเห็นว่า

“...ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่นักเรียนใช้แสวงหาสรรพวิทยาการต่างๆ เพื่อความบันเทิง และการพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะในการอ่านสูงย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหากนักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่านดีแล้ว ย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี...”

การสอนภาษาไทยให้มีผลตามที่หลักสูตรกำหนดต้องอาศัยปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยครูเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน เนื้อหาที่เรียน ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงการใช้กิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านให้สูงขึ้น

กิจกรรมการสอนแบบโครงงาน เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิธีทำวิจัยเล็กๆ ในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้คำตอบหรือเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ มีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบโดยอาศัยกระบวนการวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนรู้จักสังเกต รู้จักตอบคำถาม รู้จักตั้งสมมติฐาน รู้จักแสวงหาความรู้ และสรุปด้วยตนเอง เพื่อตอบคำถามที่ตนอยากรู้ และทำความเข้าใจกับสิ่งที่ค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ จิราภรณ์ สิริทวิ. (2542: 33-38) ได้แบ่งประเภทของโครงงานออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ โครงงานประเภทสำรวจ (Survey Research Project) โครงงานประเภททดลอง (Experimental Research Project) โครงงานประเภทสิ่งประดิษฐ์ (Invention Research Project) และโครงงานประเภทพัฒนางาน (Developmental Research Project) การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เลือกใช้โครงงานประเภทสำรวจประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทย กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเรื่อง ทักษะการอ่านสะกดคำในมาตรา แม่กง มาตราแม่กน มาตราแม่กม มาตราแม่เกย มาตราแม่เกอว มาตราแม่กก มาตราแม่กด แม่กบ และทักษะการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถนำความรู้หรือทักษะดังกล่าวไปใช้สื่อสารหรือพัฒนาการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

การที่ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมโครงงาน เพราะว่าการอ่านเป็นเนื้อหาอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยกำลังสอนอยู่ในภาคเรียนนี้และการอ่านนั้นถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการแสวงหาความรู้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถหรือทักษะในการอ่าน หมายความว่า นอกจากจะอ่านหนังสือออกแล้วนักเรียนจะต้องอ่านหนังสือเป็นด้วย การอ่านหนังสือเป็นนั้น นอกจากจะอ่านได้ถูกต้องตรงตามตัวสะกดแล้วจะต้องอ่านได้เรื่องราวสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ นักเรียนจะเกิดทักษะด้านการอ่านนั้น ครูผู้สอนจะต้องปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอนแบบใหม่เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถปฏิบัติได้ จึงเห็นว่าการสอนแบบกิจกรรมโครงงานเป็นวิธีการหนึ่งที่มีมุ่งให้ให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะในการปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ ในเนื้อหาวิชาที่เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนและหลังการสอน โดยใช้กิจกรรมโครงงาน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนและหลังการสอน โดยใช้กิจกรรมโครงงาน

3. สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียน โดยใช้กิจกรรมโครงงานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ที่เรียน โดยพัฒนาการอ่านภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมโครงงานมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

3.3 ขอบเขตของเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทยในครั้งนี้ ได้แก่ การอ่านสะกดคำในมาตราตัวสะกด และการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยใช้กิจกรรมโครงงาน

3.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมโครงงาน ทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ใช้เวลาในการทดลอง 20 ชั่วโมง

5. นิยามศัพท์

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนจากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การอ่านสะกดคำในมาตราตัวสะกดในมาตรา แม่กง แม่กม แม่เกย แม่เกอว แม่กก แม่กค แม่กบ และการอ่านจับใจความสำคัญ

5.2 ทักษะการอ่าน หมายถึง คะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านมาตราแม่กง กม เกย เกอว กก กค กบ และการอ่านจับใจความสำคัญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.3 กิจกรรมโครงการ หมายถึง กิจกรรมที่ผู้วิจัยดำเนินการหรือช่วยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้ 1) นำเข้าสู่บทเรียน 2) สอนแนวคิดหรือสาระหลัก 3) นักเรียนศึกษาตามความสนใจ 4) นักเรียนเขียนโครงการหรือแผนผังความคิด 5) ปฏิบัติโครงการ 6) เขียนรายงานสรุปผลโครงการ 7) แสดงผลงานโครงการ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 จากผลการวิจัยทำให้ได้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบทักษะการอ่าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ครูในการประยุกต์ใช้ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับประถมศึกษาต่อไป

6.2 การวิจัยในลักษณะใช้กิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน ในครั้งนี้จะเป็นแนวทางแก่ผู้เกี่ยวข้องในการทำวิจัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมโครงการที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงการ

1.1 ความรู้เกี่ยวกับโครงการ

1.1.1 ความเป็นมาและความหมายของโครงการ

1.1.2 เทคนิคการแนะนำให้นักเรียนเลือกหัวข้อที่จะศึกษาตามแบบกิจกรรม

โครงการ

1.1.3 ข้อดีและข้อจำกัดในการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากการทำโครงการ

1.1.4 หลักการสำคัญของโครงการภาษาไทย

1.1.5 จุดมุ่งหมายของการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากโครงการ

1.1.6 ประเภทของโครงการทั่วไป

1.1.7 โครงการตามเอกสารทิศทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2544

1.1.8 ประเภทของโครงการภาษาไทย

1.1.9 ขั้นตอนการจัดทำโครงการภาษาไทย

1.2 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมโครงการภาษาไทย

1.3 ประโยชน์ของโครงการ

1.4 การประเมินสภาพจริงในการทำโครงการ

1.4.1 กรอบแนวคิดการประเมินสภาพจริง

1.4.2 ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง

1.4.3 การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน

1.4.4 การประเมินผลโครงการ

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยที่เน้นผลสัมฤทธิ์และทักษะการอ่าน

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการอ่าน

- 2.1.1 ความหมายของการอ่าน
- 2.1.2 ความสำคัญของการอ่าน
- 2.1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
- 2.1.4 ประโยชน์ของการอ่าน
- 2.1.5 การอ่านสะกดคำ
- 2.2 ทฤษฎีและรูปแบบการอ่าน
  - 2.2.1 ทฤษฎีการอ่าน
  - 2.2.2 รูปแบบการอ่าน
  - 2.2.3 กระบวนการอ่าน
- 2.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
  - 2.3.1 ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวเด็ก
  - 2.3.2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- 3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงการ

1.1 ความรู้เกี่ยวกับโครงการ

การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการกระบวนการการเรียนรู้เนื้อหาและกิจกรรมต้องสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เรียนรู้ได้ในทุกเวลาทุกสถานที่

ดังนั้น ครูผู้สอนและโรงเรียนจึงมีความจำเป็นจะต้องจัดการเรียนการสอน ด้วยกิจกรรมและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสนองความต้องการ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน ในบรรดากิจกรรมที่หลากหลายเหล่านั้น การเรียนรู้โดยกิจกรรมโครงการเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เป็นการเรียนรู้ในด้านลึก และเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนเกิดความสงสัย อยากรู้ สนใจ และต้องการหาคำตอบ

กิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการนี้จะได้รับการพิจารณาบรรจุไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งนอกจากจะกำหนดสาระการเรียนรู้ไว้เป็น 8 กลุ่ม คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาแล้ว ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้โดยโครงการและนำเสนอโครงการตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม กลุ่มละ 1 โครงการ และจัดทำโครงการตามความสนใจอีก 1 โครงการ หรือหลายๆ โครงการตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร

1.1.1 ความเป็นมาและความหมายของโครงการ

คำว่า "โครงการ" ไม่มีปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนรู้โดยโครงการนี้ นำมาจากทฤษฎีและแนวคิดของนักการศึกษาชาวตะวันตก มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า project approach ซึ่งตามปกติ คำว่า project เราคุ้นเคยและเข้าใจในความหมายว่า "โครงการ" มากกว่า

การสอนแบบโครงการ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เสริมสร้างศักยภาพของนักเรียน เป็นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของโครงการไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

ปัญญา อุทัยพัฒน์ และอรรถศิษย์ สมรรถการอักษรกิจ (2527:356) กล่าวว่า "โครงการเป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้ กิจกรรมนี้มุ่งให้นักเรียนฝึกการทำโครงการเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะ ในการอ่านหนังสือและเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นการหาความรู้โดยอิสระ"

นันทิยา บุญเคลือบ (2528:46) ได้ให้ความหมายของโครงการว่า "เป็นการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อตอบปัญหาข้อสงสัย ซึ่งปัญหาที่จะศึกษานั้นต้องเกิดจากความสนใจของผู้ทำโครงการ มีกระบวนการศึกษาค้นคว้า หาคำตอบ อย่างมีระบบ ตามวิธีการตลอดไปจนถึงการเผยแพร่ผลงานของตน ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ทั้งนี้โดยมีอาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาและเทคนิควิธีการของเรื่องนั้นๆ เป็นที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือแนะนำ"

สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย (2528:13) ได้ให้ความหมายว่า "โครงการหมายถึง การศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีหลักเกณฑ์ ต้องมีความละเอียดรอบคอบ สังเกตสิ่งที่ได้จากการศึกษาไว้เป็นลำดับทุกขั้นตอน การวางรูปของโครงการต้องดำเนินการล่วงหน้าให้รัดกุม"

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2529:2) ให้ความหมายว่า "โครงการ หมายถึง การศึกษาเรื่องราวในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่นักเรียนสนใจ โดยมีการวางแผน

ที่จะศึกษาในขอบเขตของระดับความรู้ ระยะเวลา และอุปกรณ์ที่มีอยู่ ในการแก้ปัญหาเพื่อให้ได้ผลงานที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง"

ธีระชัย ปุณณ โขติ (2531:1-2) กล่าวว่า "โครงการงานเป็นการเน้นกิจกรรมโดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยอาศัยหลักการทางวิทยาศาสตร์"

ภพ เลหาไพบูลย์ (2534:277) ให้ความหมายว่า "โครงการงาน หมายถึง กิจกรรมหนึ่ง อาจทำในเวลาเรียน หรือนอกเวลาเรียนก็ได้ โดยไม่จำกัดสถานที่ อาจทำเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ ซึ่งนักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภายใต้คำแนะนำ ปรึกษา และการดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญเรื่องนั้นๆ"

ประคอง กรรณสูต (2535:1) ได้ให้ความหมายของโครงการงานว่า "เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้า หากความรู้และข้อเท็จจริงในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ ใช้หลักการสรุปที่อาศัยข้อเท็จจริง และเทคโนโลยี เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ หรือนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง"

กระทรวงศึกษาธิการ (2536:5) อธิบายว่า "โครงการงานเป็นการทำกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ภายใต้การดูแลและให้คำปรึกษาของครู ตั้งแต่การคิดสร้างโครงการงาน การวางแผนดำเนินการ การออกแบบลงมือปฏิบัติ รวมทั้งกำหนดแนวทางในการวัดและประเมิน"

จุลจักร โนพันธ์ และบำรุง นอบน้อม (2536:1) ให้ความหมายของโครงการงานว่า หมายถึง "กิจกรรมการศึกษาวิชาการงานที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้เลือกขึ้นมาศึกษาค้นคว้าริเริ่ม สร้างสรรค์ผลงานที่ตนเองมีความถนัดมีความพร้อมและสนใจ แล้วลงมือปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดของงานที่จะทำไว้ล่วงหน้าเป็นขั้นตอน พร้อมทั้งคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้โดยได้รับคำแนะนำปรึกษาจากอาจารย์ในโรงเรียนของตน"

จิราภรณ์ ศิริทวี (2542:34) กล่าวว่า "การสอนโดยใช้กิจกรรมโครงการงาน เป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีทำโครงการวิจัยเล็กๆ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะ และสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ระเบียบและวิธีการทางวิทยาศาสตร์"

สุพล วังสินธ์ (2544:15) กล่าวว่า "โครงการงานเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้ที่สร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนโดยสมบูรณ์และมีความสุขทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญาและสังคม ดังนั้นการเรียนรู้โดยโครงการงาน จึงเป็นการจัดการเรียนที่ฝึกกระบวนการคิดการทำงานอย่างเป็นระบบระเบียบ"

ลัดดา ภูเกียรติ (2544:27) อธิบายว่า "โครงการงานเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียนที่อยากจะศึกษาเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลายสิ่งที่ยสงสัยและอยากรู้"

คำตอบให้ชัดเจน หรือต้องการรู้ในเรื่องให้มากกว่าเดิมใช้ทักษะกระบวนการ และวิธีแก้ปัญหา
หลายๆ ด้าน"

สุคนธ์ สนิทพานนท์ และคณะ(2544:67) ให้ความหมายว่า "โครงการ
หมายถึง ภาระงานที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อที่ผู้สนใจ ผู้เรียนจะต้องฝึก
กระบวนการทำงานอย่างมีขั้นตอน คือวางแผนการดำเนินงานด้วยการเขียนโครงการเสนอผู้สอน"

จากที่นักการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า โครงการ
เป็นวิธีการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อตอบปัญหาที่สงสัยด้วย
การศึกษา ค้นคว้า เพื่อหาคำตอบ โดยการทำงานอย่างมีระบบระเบียบ ละเอียดรอบคอบ สังเกต
สิ่งที่ศึกษาเป็นลำดับขั้นตอน รูปแบบการดำเนินการล่วงหน้าอย่างรัดกุม ดำเนินการเก็บรวบรวม
ข้อมูล สรุปผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภายได้คำแนะนำ ปรึกษา ดูแลจากครู หรือ
ผู้เชี่ยวชาญ และอาจใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อช่วยในการศึกษาค้นคว้าให้บรรลุตาม
วัตถุประสงค์ อาจทำในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้ และอาจทำเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็
ได้ ผลของการศึกษาค้นคว้า สามารถเผยแพร่ผลงานให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ทั้งนี้การเรียนแบบโครงการ
สามารถทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น รู้จักปรับตัวให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อีกทั้งยังช่วย
พัฒนาการเรียนรู้ มีความสามารถนำทักษะที่จำเป็นไปใช้ในการดำเนินชีวิตตามสภาพจริง ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนรู้ของสังคมปัจจุบัน

1.1.2 เทคนิคการแนะนำให้นักเรียนเลือกหัวข้อที่จะศึกษา ตามแบบกิจกรรมโครงการ

- 1) หัวข้อเรื่องต้องมีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับความรู้
- 2) หัวข้อควรมีความแปลกใหม่น่าสนใจ
- 3) หัวข้อต้องมีความเป็นไปได้สูง
- 4) หัวข้อต้องมีความชัดเจน
- 5) หัวข้อเรื่องนั้นต้องมีแหล่งความรู้ที่จะศึกษาค้นคว้า
- 6) หัวข้อเรื่องนั้นจะต้องมีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ศึกษา
- 7) หัวข้อเรื่องที่จะศึกษาต้องมีความปลอดภัย
- 8) หัวข้อที่จะศึกษาต้องใช้เวลาไม่มากเกินไป
- 9) หัวข้อเรื่องที่จะศึกษาสามารถเผยแพร่และมีประโยชน์

นอกจากนี้ ชงชัย ชิวปรีชา (2526:5) ได้ให้ความเห็นว่า การเลือกเรื่องที่จะ
ทำโครงการนั้น นักเรียนควรคำนึงถึงระยะเวลาในการดำเนินการว่า จะสามารถทำได้ทันตามเวลาที่
กำหนดหรือไม่ และได้เสนอแนะว่าควรมีการจัดทำตารางเวลาด้วย ปัญหา อุทัยพัฒน์ และ
อรรถศิษฏ์ สมรรถการอักษรกิจ (2526:356) ได้ให้ความเห็นไว้ด้วยว่า โครงการที่นักเรียนเลือกทำ

ควรเป็นโครงการที่ทันสมัย มีความแปลกใหม่ ไม่ทำเป็นงานศิลปะ หรือลงทุนมากเกินไป
 ยุทธนา สมิตะสิริ (2533:56) ได้เสนอแนะการหาหัวข้อเรื่องที่จะทำโครงการนั้นนักเรียนต้องคิด
 เอง วางเค้าโครงเรื่องแล้วมาปรึกษาครูก่อนที่จะทำเป็นขั้นตอนต่อไป

จากที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่า การคิดและเลือกหัวข้อเรื่องที่จะทำโครงการเป็น
 ขั้นตอนที่ยาก เพราะต้องอาศัยการสังเกต ความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว
 นักเรียน ประสบการณ์ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความ
 สนใจและได้แนวคิดในการเลือกเรื่องที่จะทำโครงการ ขณะเดียวกันการเลือกเรื่องจะทำโครงการ
 ควรคำนึงถึงความเหมาะสมในด้านต่างๆ และนักเรียนต้องคิดหัวข้อเองแล้วนำมาเสนอครูที่ปรึกษา

1.1.3 ข้อดีและข้อจำกัดในการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากการทำโครงการ

นุช ม่วงเก่า (2544:8) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดในการสอนที่เน้นการ
 เรียนรู้จากการทำโครงการ ไว้ดังนี้

ข้อดีสำหรับครู

- 1) ทำให้มีรูปแบบและกลยุทธ์ในการสอนที่หลากหลาย
- 2) ทำให้เกิดการบูรณาการหลักสูตร
- 3) มีเป้าหมายในการพัฒนาการสอน
- 4) เป็นจุดเริ่มในการนำเข้าสู่การประเมินผลตามสภาพจริง

ข้อดีสำหรับนักเรียน

- 1) ได้เพิ่มพูนทักษะพื้นฐาน (Basic Skills) ในการทำงานร่วมกัน
- 2) มีโอกาสใช้วิธีการต่างๆ ในการพัฒนาทักษะทางวิชาการและทักษะ

ทางสังคม

- 3) เห็นคุณค่าของการปฏิบัติในการเรียนรู้
- 4) ฝึกนิสัยให้รู้จักการวางแผน และกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตน และ

พัฒนางาน

- 5) ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามวิถีธรรมชาติ มีการบูรณาการความรู้
- 6) นักเรียนมองเห็นคุณค่าของผลงานที่ปฏิบัติด้วยตนเอง
- 7) มีประสบการณ์การทำงานร่วมกันด้วยความเข้าใจ

ข้อจำกัด

- 1) เป็นวิธีการเรียนที่ชกช้าและใช้เวลามาก
- 2) การสอนจะประสบความสำเร็จล้มเหลวถ้าครูไม่มีความรู้ในเรื่องนี้เพียงพอ

3) ถ้าให้นักเรียนทั้งชั้นเลือกโครงการที่จะทำแตกต่างกันมากเกินไป ก็จะเป็นภาระงานที่หนักสำหรับครูในการตรวจติดตาม

สรุปได้ว่าการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากการทำโครงการมีข้อดีสำหรับครูและนักเรียน โดยทำให้มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย การบูรณาการหลักสูตรที่มีเป้าหมายในการพัฒนาการสอน นักเรียนได้มีทักษะในการทำงานร่วมกัน รู้จักการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเองและพัฒนางาน ตลอดจนเห็นคุณค่าผลงานที่ปฏิบัติด้วยตนเอง

1.1.4 หลักการสำคัญของโครงการวิชาภาษาไทย

วิมลศรี สุวรรณรัตน์ และมาฆะ ทิพย์ศิริ (2544:9) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของโครงการวิชาภาษาไทยไว้ว่า โครงการภาษาไทยเป็นการส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในด้านวิชาภาษาไทยและเป็นการฝึกให้นักเรียนเป็นนักคิดมีทักษะกระบวนการ มีเจตคติที่ดีกับการเรียนภาษาไทย คือ

1) กำเนิดถึงหลักการเรียนรู้ด้วยตนเองสำคัญที่สุด กล่าวคือ นักเรียนจะต้องเป็นผู้คิดปัญหา ดำเนินการ ลงมือปฏิบัติดำเนินการตามโครงการ รวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลด้วยตนเอง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกเตรียมแหล่งเรียนรู้ ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางให้นักเรียนคิดเองแก้ปัญหาได้

2) เรื่องที่นักเรียนจะทำไม่ว่ายากง่ายอย่างไรก็ตาม ควรเปิดโอกาสให้ศึกษา ครูไม่ควรปิดกั้นแนวคิดของนักเรียนว่าเรื่องนี้อากหรือง่ายเกินไปไม่ควรทำ ดังนั้น แม้เป็นเรื่องที่รู้ๆ กันอยู่แล้ว แต่ถ้านักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ด้วยกระบวนการของโครงการก็จะเป็นการพัฒนาความคิดของนักเรียนมากขึ้น

3) ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทำโครงการ ได้นำเสนอผลงานเพื่อฝึกบุคลิกภาพ ทักษะทางสังคม และตอบข้อซักถามในการสะท้อนความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ กระบวนการคิด กระบวนการทำงาน การนำเสนอกระทำได้หลายวิธี ทั้งบรรยาย สาธิต ใช้แผนโครงการ รายงาน แผ่นพับ ป้ายนิเทศ ปฏิบัติได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน หากนักเรียนทำโครงการแล้วเก็บผลงาน ข้อค้นพบไว้โดยไม่ได้นำเสนอ จะไม่มีประโยชน์อันใดเลย ดังนั้นครูที่ปรึกษาไม่ควรละเลย อาจใช้สถานที่ใดก็ได้ในโรงเรียน ในช่วงเวลาตอนเช้า พักเที่ยง หรือในช่วงโมงเรียนในการนำเสนอผลงาน

สรุปได้ว่า หลักการสำคัญของโครงการภาษาไทย เป็นการส่งเสริมให้นักเรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง คือ นักเรียนจะต้องเป็นผู้คิดปัญหา ดำเนินการ ลงมือปฏิบัติเพื่อตอบปัญหาที่สงสัยด้วยการศึกษา ค้นคว้า เพื่อหาคำตอบ รวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลด้วยตนเอง

ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกเตรียมแหล่งเรียนรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางให้นักเรียนคิดเอง แก้ปัญหาได้

1.1.5 จุดมุ่งหมายของการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากโครงการ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา(2526:43) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการทำโครงการไว้ดังนี้

- 1) เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนที่มีความสามารถ
- 2) เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจค้นคว้า และประดิษฐ์ผลงานที่เกิดจากการค้นคว้า ซึ่งจะเป็นประโยชน์
- 3) เพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนเป็นการเน้นการเรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- 4) เพื่อให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในสถานการณ์จริง ซึ่งช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการทำงาน
- 5) เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ ต่อกิจกรรมที่กระทำอย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานของตน
- 7) เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

1.1.6 ประเภทของโครงการ

ลัดดา ภูเกียรติ (2544:30-31) ได้กำหนดประเภทของโครงการทั่วไปไว้ดังนี้

- 1) โครงการเกี่ยวกับการสำรวจ (Exploration Project) เช่น การศึกษานอกสถานที่เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์
- 2) โครงการสร้างสิ่งสำเร็จรูปหรือการสร้างวัสดุ (Material Project) เช่น การสร้างอุปกรณ์ต่างๆ ในการเรียนวิชาศิลปะปฏิบัติ เป็นต้น
- 3) โครงการเกี่ยวกับการเล่น (Play Project) เช่น การเล่นกีฬา การแสดงละคร วรรณคดีและอื่นๆ
- 4) โครงการฝึกทักษะและการเรียนรู้ (Skill and Learning Project) เช่น การฝึกทักษะการพูด หรือทักษะการเขียน เป็นต้น
- 5) โครงการแก้ปัญหา (Intellectual or Problem Solving Project) เช่น การวางโครงการและการดำเนินการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความสะอาด การดูแลรักษาต้นไม้ เป็นต้น

1.1.7 โครงการตามเอกสารทิศทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2544 แยกได้ 2 ลักษณะ คือ

1) โครงการตามสาระการเรียนรู้ เป็นโครงการที่นักเรียนนำความรู้ ทักษะ ที่ได้เรียนในสาระการเรียนรู้ มาจัดทำเป็นโครงการ เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนเลือกศึกษาโครงการ จากสิ่งที่เขาสนใจอยากรู้ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน สังคมหรือจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ยังต้องการ คำตอบ ข้อสรุป ซึ่งอาจจะอยู่นอกเหนือจากสาระการเรียนรู้ในบทเรียนของหลักสูตร มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้ สร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน กำหนดประเด็นปัญหา หัวข้อเรื่อง กำหนดวัตถุประสงค์ ตั้งสมมุติฐาน กำหนดวิธีการศึกษาและแหล่งความรู้ ตรวจสอบสมมุติฐาน สรุปผลการศึกษานำไปใช้ และเขียนรายงานเชิงวิจยง่าย ๆ จัดแสดงแผนโครงการหรือจัดนิทรรศการ

2) โครงการตามความสนใจ เป็นโครงการที่นักเรียนเลือกทำตามความสนใจของตนเอง ตามความต้องการและตามความถนัด (รัชนี 2543:63)

สำหรับการสอนโดยยึดเนื้อหาสาระตามหลักสูตรกำหนด ผู้เรียนสามารถเลือกทำโครงการตามสาระการเรียนรู้จากหน่วยเนื้อหาที่เรียนในชั้นเรียนมาเป็นหัวข้อโครงการ มีขั้นตอนการสอน ตามที่ลักษณะ เรื่องกักตึ (2542:5) กำหนดไว้ว่าควรเริ่มจากการศึกษาเอกสารหลักสูตร คู่มือครู วิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา เพื่อแยกเนื้อหา จุดประสงค์และกิจกรรมให้เด่นชัด จัดทำกำหนดการสอน เขียนแผนการสอน กำหนดความสามารถและชิ้นงานที่นักเรียนควรจะได้ ผลลัพธ์ จัดหาแหล่งความรู้ ทำใบความรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้ คือ แจกจุดประสงค์เนื้อหาของหลักสูตรให้นักเรียนทราบ ชักถามความสนใจของนักเรียนในขอบเขตของเนื้อหาและจุดประสงค์ในหลักสูตร จัดกลุ่มนักเรียนตามความสนใจ ครูควรใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม ปลอ่ยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาตามที่ตกลงกันไว้ (จากคำถามที่ครูชักถามกันภายใต้กรอบเวลา ในแต่ละครั้ง ถ้ายังไม่สำเร็จให้ศึกษาต่อในคาบต่อไป) นักเรียนทุกคนต้องสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยการเรียนของนักเรียน และสามารถนำเสนอความรู้ที่ได้ เพื่อนๆ และครู ได้คล่องแคล่ว ถูกต้อง และชัดเจน ให้นักเรียนเขียนรายงานแบบต่างๆ และอาจแสดงผังโครงการ ครูจัดแหล่งความรู้เพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และครูเขียนบันทึกการสอนตามสาระการเรียนรู้ของนักเรียน

สรุปได้ว่า โครงการตามเอกสารทิศทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 แบ่งได้ 2 ลักษณะคือ โครงการตามสาระการเรียนรู้และโครงการตามความสนใจ โดยโครงการตามสาระการเรียนรู้เป็นโครงการที่นักเรียนนำความรู้ ทักษะที่ได้เรียนมาจัดทำเป็นโครงการจากการเรียนรู้หรือเป็นโครงการจากความสนใจของตนเองขึ้นได้

1.1.8 ประเภทของโครงการภาษาไทย

โครงการภาษาไทยแบ่งตามวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำตอบของโครงการ เช่นเดียวกับการวิจัยของนักวิทยาศาสตร์ได้มีผู้แบ่งโครงการออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2543:7-17 อ้างถึงในธีระชัย ปุณฺณชาติ (2543:5-9)

1) โครงการภาษาไทยประเภทการสำรวจและรวบรวมข้อมูล (Survey Research Project)

โครงการประเภทนี้เป็นโครงการเบื้องต้นที่นักเรียนควรจะเริ่มลงมือ เพราะง่ายมาก เพียงแต่นักเรียนทำการรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่แล้วนำมาจำแนกให้เป็นหมวดหมู่และนำเสนอในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เห็นลักษณะหรือความสัมพันธ์ในเรื่องที่ต้องการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างโครงการภาษาไทยประเภทการสำรวจและรวบรวมข้อมูล เช่น การสำรวจคำศัพท์ที่ควรรู้จากเรื่องต่างๆ การสำรวจคำราชาศัพท์ในหนังสือพระราชนิพนธ์เรื่อง พระมหาชนกฉบับการ์ตูน การสำรวจคำควบกล้ำในหนังสือเสริมทักษะภาษาไทย ป.1 การสำรวจคำที่มี ร ควบกล้ำในหนังสือ การสำรวจคำย่อในหนังสือพิมพ์ การสำรวจการอ่านคำยากของสมาชิกในกลุ่ม การสำรวจหลักภาษาไทยในบทความเรื่องต่างๆ การสำรวจความนิยมในการอ่านหนังสือนิตยสาร การสำรวจคำแสลง คำสมัยนิยมในหนังสือพิมพ์ การสำรวจรวบรวมคำที่มักเขียนผิดในภาษาไทย การสำรวจข้อสอบวิชาภาษาไทย เป็นต้น

โครงการประเภทนี้ เมื่อนักเรียนสำรวจและรวบรวมข้อมูลมาแล้ว ก็ควรนำมาจัดลำดับหมวดหมู่ให้เหมาะแก่การค้นคว้า และอาจจะนำเสนอในรูปแบบตาราง กราฟ แผนภูมิ หรืออื่นๆ ก็จะทำให้ข้อมูลน่าสนใจ ส่งผลให้โครงการนั้นมีคุณค่า ถ้ามีขั้นตอนการศึกษาเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นๆ เช่น นำคำที่สำรวจได้ไปแต่งประโยค แต่งบทร้อยกรอง แต่งนิทาน ทำหนังสือเล่มเล็ก ทำหนังสือเล่มใหญ่ ทำแผ่นพับ ทำป้ายโฆษณา ทำพจนานุกรม ตกแต่งห้องเรียน ก็จะเป็นการทำโครงการที่ได้ประโยชน์คุ้มค่า

2) โครงการภาษาไทยประเภทการทดลอง (Experimental Research Project)

โครงการประเภทนี้อาจดูเหมือนว่าเป็นงานของนักวิทยาศาสตร์ เพราะขั้นตอนการทำงานคล้ายกับการทำงานของนักวิทยาศาสตร์ คือ ต้องมีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้ กำหนดปัญหาที่จะศึกษา ตั้งวัตถุประสงค์ ตั้งสมมุติฐานของการศึกษา ค้นคว้า ออกแบบการทดลอง รวบรวมและแปลผลการทดลอง สรุปผล นำเสนอข้อมูล โครงการภาษาไทยประเภทการทดลองเป็นโครงการที่สนุกสนานน่าสนใจมาก เช่น ทดลองออกเสียงคำควบกล้ำ ทดลองอ่านออกเสียงคำที่มีตัววรรณยุกต์ ทดลองอ่านออกเสียงคำศัพท์ การศึกษาความจำจากการฟัง การศึกษา

วิธีการพูดโดยการกำหนดหัวข้อเรื่อง การศึกษาความถูกต้องจากการอ่าน การศึกษาวิธีการเขียนตามคำบอก การเขียนและสะกดคำยาก โดยกำหนดเวลาเป็นต้น

ในการทดลองโครงการภาษาไทย เน้นเรื่องการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นวิธีการที่ทดลองเห็นเด่นชัดมาก นักเรียนอาจทำโครงการสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นตารางง่ายๆ เหมาะสมกับระดับชั้นเพื่อตรวจสอบการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนถึงเพื่อนๆ ในชั้นเรียนหรือต่างชั้นเรียนก็ได้ ซึ่งจะเป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่ครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี

3) โครงการภาษาไทยประเภทสิ่งประดิษฐ์ (Developmental Research Project or Invention)

นักเรียนสามารถปฏิบัติโครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ได้มากมาย เช่น ประดิษฐ์บทละคร ประดิษฐ์สื่อ และอื่นๆ โดยปรับปรุงจากสิ่งที่มีอยู่เดิม เปลี่ยนตัวแปรบางตัวเสียใหม่ให้ต่างจากของเดิม ก็จะเป็นโครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ทั้งสิ้น ตัวอย่างโครงการภาษาไทยประเภทสิ่งประดิษฐ์ เช่น การประดิษฐ์เกมภาษาไทย การประดิษฐ์หนังสือภาษาไทยเล่มเล็ก การประดิษฐ์สื่อที่ใช้ในการเรียนภาษาไทย การประดิษฐ์หนังสือช่วยการอ่านคำที่มีตัวการ์นต์ การประดิษฐ์พจนานุกรมฉบับนักเรียน เป็นต้น

สิ่งที่นักเรียนประดิษฐ์ขึ้นโดยดูแบบอย่างจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ถือว่าเป็นโครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ มีข้อพึงระวัง คือ การลอกเลียนแบบของผู้อื่นมาทุกประการ

4) โครงการภาษาไทยประเภททฤษฎี (Theoretical Research Project)

โครงการภาษาไทยประเภททฤษฎี เป็นโครงการที่นักเรียนเสนอหลักการหรือแนวคิดใหม่ๆ โดยใช้แนวความคิดหรือการจินตนาการของผู้ทำกิจกรรมโครงการเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ในแนวใหม่ที่ยังไม่มีใครคิดมาก่อน หรืออธิบายทฤษฎีที่ขัดแย้งกับทฤษฎีเดิมที่มีอยู่ในวิชาภาษาไทยอาจจะเป็นการเสนอทฤษฎีหรือหลักการขึ้นมาสนับสนุนหรือขัดแย้งกับแนวคิดเดิมๆ เช่น นักเรียนเสนอโครงการประเภททฤษฎีขึ้นมาว่า สุนทรภู่ไม่ได้ดื่มสุราเวลาแต่งบทประพันธ์ โดยทำทฤษฎีหรือหลักการมาสนับสนุนการวิเคราะห์ว่าหากท่านดื่มเหล้ามากมาย คงไม่สามารถแต่งบทประพันธ์ได้จำนวนมากอย่างที่ทราบ แต่ที่เห็นพฤติกรรมว่าเมานั้นอาจเป็นการเข้าใจผิดของชาวบ้านทั่วไปก็ได้

โครงการภาษาไทยประเภททฤษฎี เป็นการนำเหตุผลทางวิทยาศาสตร์มาอ้างอาจถูกหรือผิดก็ได้ แต่เป็นไปตามหลักการทฤษฎีในวิชาภาษาไทยที่มีเนื้อหาที่นักเรียนสามารถคิด เพียงแต่ครูที่ปรึกษาจะยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษา นักเรียนน่าจะมีความคิดในแนวทฤษฎีได้มากกว่านักเรียนในระดับประถมศึกษา

สรุปได้ว่า โครงการภาษาไทยออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ โครงการภาษาไทยประเภทสำรวจและรวบรวมข้อมูล โครงการภาษาไทยประเภททดลอง โครงการภาษาไทยประเภทสิ่งประดิษฐ์ และโครงการภาษาไทยประเภททฤษฎี ซึ่งเป็นโครงการที่มุ่งให้นักเรียนสำรวจรวบรวมข้อมูล ทดลอง ประดิษฐ์ หรือเสนอหลักการและแนวคิดใหม่ จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

1.1.9 ขั้นตอนการจัดทำโครงการภาษาไทย

รัชนี งามเหนือ (2543:63) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำโครงการวิชาภาษาไทยไว้ว่า การเลือกโครงการเป็นขั้นตอนแรกที่ครูผู้สอนจัดสถานการณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะนำไปสู่การค้นหาและเลือกหัวข้อที่ตนสนใจ การวางแผนโครงการ เป็นขั้นที่มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อโครงการที่ผู้เรียนเลือกศึกษา หรือกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดกิจกรรม ระยะเวลาดำเนินการ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ หรือการฝึกที่จำเป็นในการทำโครงการเพิ่มเติมแก่ผู้เรียน การปฏิบัติเป็นขั้นที่ผู้เรียนดำเนินการตามแผนที่วางไว้โดยมีครูผู้สอนดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ หรือช่วยแก้ไข ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการได้สำเร็จ การประเมินผลเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน โครงการเพื่อสรุปผลงานการปฏิบัติว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ผู้เรียนได้รับประโยชน์อะไรจากการทำโครงการบ้าง มีปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร การเสนอผลโครงการ เป็นการนำเสนอผลการดำเนินการดำเนินงานโครงการในหรือภายนอกโรงเรียน ในโอกาสต่างๆ ตามความเหมาะสม รูปแบบการนำเสนอผลงานสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การรายงานด้วยเอกสาร การเล่าสู่กันฟัง นำเสนอในการประชุม การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร

มาลัย สิงหะ (2545:4) ได้กล่าวว่า แนวทางในการจัดทำโครงการที่มุ่งเน้นยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบดี เก่ง มีความสุข การจัดสิ่งแวดล้อมที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำคัญสำหรับครู โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนสำคัญที่สุด ทำการออกแบบสำรวจความต้องการวิธีเรียนของผู้เรียน แล้วนำมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

ขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ ที่มุ่งเน้นยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเริ่มต้นโครงการเป็นระยะที่ครูต้องสังเกต สร้างความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อทำการศึกษาอย่างละเอียด การสร้างความสนใจค้นหาได้จากการบอกเล่าของผู้ใหญ่ ประสบการณ์ของนักเรียนหรือครู จากเอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ จากการเล่นของเด็ก จากความคิดที่เกิดขึ้นจากวัสดุสิ่งของที่ครูนำมาไว้ในห้องเรียน จากตัวอย่างของโครงการ

ที่ผู้อื่นทำไว้ก็ได้ ระยะที่ 2 ขั้นพัฒนาโครงการเป็นขั้นที่นักเรียนกำหนดหัวข้อคำถาม หรือประเด็นปัญหาที่นักเรียนอยากรู้ อยากรู้ เห็น แล้วตั้งสมมุติฐาน ตามด้วยการลงมือปฏิบัติจนค้นพบด้วยการลงมือปฏิบัติตามขั้นตอน คือ นักเรียนกำหนดปัญหาที่จะศึกษา นักเรียนตั้งสมมุติฐาน ระยะที่ 3 ขั้นรวบรวมสรุปเป็นระยะสุดท้ายของโครงการที่นักเรียนค้นพบคำตอบของปัญหาแล้ว และเด็กได้แสดงให้ครูเห็นว่าได้สิ้นสุดความสนใจในหัวข้อโครงการเดิมและเริ่มหันเหความสนใจไปสู่เรื่องใหม่ ระยะนี้เป็นระยะที่ครูและนักเรียนจะได้แบ่งปันประสบการณ์การทำงาน และแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการทำงานตลอดโครงการแก่คนอื่นๆ (มาลัย สิงหะ 2545:9)

บทบาทของครูมีความสำคัญมาก กล่าวคือ การร่วมกันกำหนดหัวข้อเรื่อง โดยครูเป็นผู้หมั่นสังเกต เช่น แนะนำให้นักเรียนสังเกตจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว สำนวความเชื่อของคนในท้องถิ่น แนะนำให้นักเรียนชมรายการวิทยุ โทรทัศน์ รวมทั้งศึกษาโครงการของผู้อื่น ในระหว่างการจัดการเรียนการสอนควรใช้คำถามให้นักเรียนได้คิด หรือสังเกตรายละเอียดสิ่งที่นักเรียนสนใจมากที่สุด (มาลัย สิงหะ 2545:4-11)

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดทำโครงการภาษาไทย คือครูผู้สอนจัดสถานการณ์ต่างๆ ให้เกิดความสนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วผู้เรียนกำหนดหัวข้อ วางแผน ค้นพบคำตอบจากการลงมือปฏิบัติค้นคว้าหาคำตอบที่ตนเองสนใจด้วยตนเอง

1.2 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมโครงการภาษาไทย

เนื่องจากการ โครงการ คือการแก้ปัญหาหรือข้อสงสัยในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้น การเขียนแผนการสอนประกอบการสอน ก็ควรคำนึงถึงกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ลักษณะ เรื่องภักดี (2544:22) กล่าวว่า แผนการสอนควรมีส่วนประกอบดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ (โครงการตามสาระการเรียนรู้) เวลาและกิจกรรม
2. หากทวิวิธีการสอน โดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ยึดหลักผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ตามหลักการของกิจกรรมโครงการ
3. จัดหาสื่อการเรียนให้ตามความเหมาะสม แนะนำแหล่งความรู้เป็นที่ปรึกษา
4. การวัดและประเมินผล ควรประเมินในประเด็นของหลักการว่า ข้อสอบคือการนำไปสู่ผลการศึกษา หรือผลงานโครงการนำมาซึ่งความรู้ใหม่ นักเรียนที่มีผลงานควรได้รับการประเมินตามสภาพจริงทุกคน

5. ในแผนการสอนไม่ควรจะเขียนรายละเอียดเป็นคาบ แต่ควรจะเขียนรวมๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 สาระสำคัญเป็นความคิดรวบยอด หรือหลักการที่ต้องการให้นักเรียนได้รับรู้หลังจากการเรียน

1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการบอกให้ทราบว่า ผู้สอนต้องการให้นักเรียนเรียนรู้อะไรบ้าง

1.3 เนื้อหา ควรจะสรุปเรื่องที่ต้องการสอน

1.4 กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการจัดสภาพการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์

1.5 สื่อการเรียนการสอน เป็นอุปกรณ์ประกอบการเรียน

1.6 การวัดผลประเมินผล ควรวัดจากผลการค้นหาคำความรู้ และสร้างสภาพภูมิใจให้แก่นักเรียน

1.7 กิจกรรมเสนอแนะ เป็นข้อเสนอแนะในการเขียนแผนการสอนต่อไป

สำหรับรูปแบบการเขียนรายงานโครงการไม่ควรยึดรูปแบบตายตัว สามารถปรับใช้ตามระดับความรู้ ความสามารถของนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ สิ่งที่สำคัญ คือ ครูที่ปรึกษาไม่ควรให้ความสำคัญกับการจัดทำรายงานมากเกินไป นักเรียนควรไปทดลอง ศึกษาค้นคว้าก่อนบันทึกข้อมูลไว้ทุกครั้ง แล้วนำมาให้ครูที่ปรึกษาดู เพื่อครูจะช่วยเหลือให้เป็นไปตามประเด็นที่ตั้งไว้

1.3 ประโยชน์ของโครงการ

นุช ม่วงเก่า (2544:25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของโครงการดังนี้

1. กิจกรรมโครงการเหมาะกับการศึกษาในยุคข้อมูลข่าวสาร
2. เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เต็มที่
3. เกิดความรู้จริง ซึ่งได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการทดลองปฏิบัติ ค้นคว้า
4. สามารถใช้ความรู้ได้หลายด้าน (หลายมิติ)
5. เกิดปัญญาเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ เข้าด้วยกัน
6. ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
7. ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และเกิดสภาพภูมิใจที่ทำงานเสร็จ
8. ผู้เรียนเกิดความสุขสนานจากการเรียนรู้
9. ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นนักค้นคว้า (นักวิทยาศาสตร์)
10. ช่วยส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมหลายด้าน

11. ก่อให้เกิดความสุนทรีย์ภาพ ตามหลักการปฏิรูปการศึกษา

สรุปได้ว่าโครงการมีประโยชน์หลายด้าน คือ ผู้เรียนเกิดความรู้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการลงมือปฏิบัติค้นคว้า คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความคิดสร้างสรรค์ สนุกสนานในการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ภาควิชาใจผลงานตนเอง เหมาะกับการศึกษายุคข่าวสาร เกิดสุนทรีย์ภาพตามหลักการปฏิรูปการศึกษา

1.4 การประเมินสภาพจริงในการทำโครงการ

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546:56) อธิบายไว้ว่า การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป การประเมินผลและการวัดและประเมินผลกับการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน จะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาหลายประการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนานั้น การวัดและประเมินผลและการเรียนรู้ความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยการประเมินจะมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้ ทางตรงก็คือ จะให้ข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนผลทางอ้อมคือ การประเมินจะเป็นตัวชี้้นำการเรียนการสอน ดังนั้นผู้จัดการศึกษาจึงสามารถนำผลทั้ง 2 ลักษณะที่เกิดขึ้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการจัดการศึกษาของตนได้

การนำความรู้ความเข้าใจในเกี่ยวกับการประเมินสภาพจริง มาใช้ในการประเมินโครงการเป็นการประเมินที่มีลักษณะ องค์ประกอบ ทฤษฎีวิชาการ มีการชี้แจงพฤติกรรมตามจุดประสงค์และลักษณะของกิจกรรมโครงการได้

การประเมินด้วยทางเลือกใหม่ (Alternative Assessment) ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 คือ การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) และการประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งจะเน้นไปที่การประเมินสภาพจริง โดยผ่านการประเมินการปฏิบัติ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) และการประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) ไว้ดังนี้

คอสต้า (Costa, 1998:2 อ้างถึงในกรมวิชาการ 2546: 34) กล่าวถึงการประเมินสภาพจริงในเชิงกระบวนการ โดยสังเกตพฤติกรรมโดยตรง ดูจากเพิ่มสะสมงาน โครงการตลอดภาคเรียน การจดบันทึกต่างๆ การสัมภาษณ์นักเรียน แถบบันทึกภาพการทำงานของนักเรียนและตัวอย่างงานเขียน เป็นการประเมินข้อมูลต่างๆ ที่ทำให้ภาพของความสามารถด้านใดด้านหนึ่งชัดเจนเชื่อถือได้ และเป็นการดูความก้าวหน้าที่ดีกว่าการสอบด้วยข้อสอบ

ครีดเลอร์ (Cradler, 1991:20 อ้างถึงในกรมวิชาการ 2546:37) กล่าวถึงทางเลือกอีกทางหนึ่งในการประเมิน ควรเป็นการให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในการใช้ทักษะการคิด

และความรู้ เพื่อแก้ปัญหาในลักษณะโลกของงานในชีวิตจริง เรียกวิธีการนี้ว่า วิธีการเชิงสภาพจริง (Authentic Approaches)

เฮอร์แมน แอชบาเชอร์ และวินเตอร์ส (Herman, Aschbacher and Winters, 1992: 6 อ้างถึงในจันทรา พวงยอด 2542:49) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงไว้ว่าเป็นการให้นักเรียนปฏิบัติ สร้างผลหรือทำบางสิ่งบางอย่างโดยใช้ความสามารถระดับสูง (High Level Ability) และทักษะการแก้ปัญหา ใช้กิจกรรมการสอนหรือกิจกรรมที่มีความหมายที่เกี่ยวกับโลกแห่งความเป็นจริง และประเมิน โดยการตัดสินใจให้คะแนนความสามารถและผลงาน

แจสมิน (Jasmine 1992: 4-6 อ้างถึงในธีระชัย ปุณฺโฑติ 2540:56) กล่าวว่า การประเมินสภาพจริงต้องสะท้อนถึงงานปัจจุบันของนักเรียนโดยการสังเกต และมีความเห็นว่าเป็นผลงานของนักเรียนที่ผ่านการสังเกต การเฝ้าดูพฤติกรรม และการตรวจผลงานจะต้องเป็นงานที่มีคุณค่า

ซูการ์แมน แอลเลน และเคลเลอร์-โคแกน (Sugarman, Allen and Keller-Cogan, 1993: 97 อ้างถึงในจันทรา พวงยอด 2542: 51) กล่าวว่า การประเมินสภาพจริง หมายถึงรวมถึง การทำแฟ้มสะสมงาน การจัดแสดงนิทรรศการ การปฏิบัติงาน การบันทึกรายวัน การทำโครงการ การทดลองเป็นวิธีสำหรับการเรียนรู้ในชีวิตจริง การประเมินผลแบบนี้ทำให้เด็กๆ เรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติงานอย่างกระตือรือร้น และรับข้อมูลย้อนกลับจากกันและกัน และจากครู นักเรียนจะสร้างงานจากสิ่งที่เขาเรียนรู้ และการประเมินผลเป็นส่วนที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการเรียนรู้นั้น

สรุปได้ว่า การประเมินตามสภาพจริงจะมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้ ทางตรงก็คือ จะให้ข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนผลทางอ้อมคือ การประเมินจะเป็นตัวชี้้นำการเรียนการสอนของครูและนักเรียน การประเมินสภาพจริงในเชิงกระบวนการ โดยสังเกตพฤติกรรมโดยตรง ดูจากแฟ้มสะสมงาน การให้นักเรียนปฏิบัติ สร้างผลหรือทำบางสิ่งบางอย่างโดยใช้ความสามารถระดับสูง

1.4.1 กรอบแนวคิดการประเมินสภาพจริง สำนักงานทดสอบทางการศึกษากรมวิชาการ (2546:60) ได้อธิบายว่า การประเมินตามสภาพจริง เป็นวิธีการประเมินที่ออกแบบมาเพื่อสะท้อนให้เห็นพฤติกรรม ทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในสถานการณ์ที่เป็นจริงแห่งโลกปัจจุบัน และเป็นวิธีการประเมินที่เน้นงานการแสดงออกในภาคปฏิบัติ (Performance) เน้นกระบวนการเรียนรู้ (Process) ผลผลิต (Products) แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) การที่จะทำให้นักเรียนบรรลุถึงความต้องการของแต่ละบุคคลได้นั้น วิธีประเมินตามสภาพจริงจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลและมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเองด้วย ดังนั้นวิธีการ

ประเมินวิธีนี้จะช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง กระบวนการที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง อาจใช้การสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากผลงานและวิธีการที่นักเรียนทำ หากครูตัดสินใจจะใช้วิธีประเมินตามสภาพจริง ครูต้องระลึกเสมอว่า หลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินต้องไปด้วยกัน โดยไม่แยกการประเมินออกไปต่างหากเหมือนความคุ้นเคยอย่างเดิมที่ครูทำ แต่จะต้องสัมพันธ์ส่วนประกอบทั้ง 3 ส่วน เข้าด้วยกัน

การประเมินตามสภาพจริงหรือการประเมินจากทางเลือก เป็นการประเมินที่ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลายวิธี ตลอดช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อจะตรวจสอบคุณภาพของงานของนักเรียนต้องมีการลงมือกระทำหรือปฏิบัติหรือแสดงออกถึงความเข้าใจ และเพื่อแสดงออกถึงทักษะจากการเรียนรู้ตลอดจนการแสดงถึงกระบวนการหรือวิธีการที่นักเรียนใช้

ยุทธวิธีการประเมินตามสภาพจริงจะใช้การกระตุ้นเพื่อท้าทายผู้เรียนให้แสดงออกในภาคปฏิบัติ บูรณาการความรู้และประดิษฐ์ชิ้นงาน รวมถึงการพัฒนาการเขียนเป็นรายงานและการนำเสนอด้วยปากเปล่าแทนการท่องจำในรูปแบบของการระลึกได้ หรือการ จำได้ (Recognition) เกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือเนื้อหาที่ได้ท่องจำ เหตุที่เรียกว่าการประเมินตามสภาพจริง ก็เพราะการประเมินโดยวิธีนี้ผู้เรียนต้องแสดงหรือพูดให้เห็นว่าผู้เรียนทำอะไรได้บ้าง เช่นเดียวกับวิธีการที่ผู้คนในสังคมนอกโรงเรียนทำได้ ซึ่งผู้เรียนจะพิสูจน์โดยการแสดงออกให้เห็น โดยชัดเจนแทนการทำแบบทดสอบแบบเลือกตอบ ซึ่งเป็นการได้ตอบข้อเท็จจริงที่ได้ท่องจำมา นอกจากนี้การประเมินจากสภาพจริงนั้น ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมได้หลายอย่าง เช่น การทดลองโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทำการวิจัยด้านสังคมศาสตร์ เขียนเรียงความและรายงาน อ่านและแปลความหรือวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี หรือแก้ปัญหาโจทย์คณิตศาสตร์ที่เกี่ยวกับโลกแห่งความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนในระดับอนุบาลหรือประถมศึกษาชั้นต้น รูปแบบของการประเมินจากสภาพจริงนั้น ครูอาจต้องอาศัยการสังเกต การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกันหรือการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อประเมินดูว่านักเรียนอ่าน เขียน หรือพูดอะไรได้บ้าง และมีวิธีการอย่างไร แทนการใช้แบบทดสอบไปวัดผล ครูจะต้องจับตามดูเด็กที่ การปฏิบัติงานทั้งการอ่าน การเขียน รวมถึงการสนทนาพูดคุย นอกจากนี้ครูต้องมีการพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองและนักเรียนเกี่ยวกับพัฒนาการของการเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนและนอกโรงเรียน และหาวิธีการที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ผู้บริหารและครูที่ได้ปฏิรูปการประเมินผลตามแนวสภาพจริง มีความสามารถที่จะแสวงหาแนวทางที่จะบอกผู้เรียนว่านักเรียนรู้ได้อย่างไร และบอกได้ว่านักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว วิธีการเหล่านี้จะสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คณะผู้บริหารและครูต้องการ

ให้นักเรียนได้ทำงานหรือเรียนรู้เข้าด้วยกันได้ตลอดจนนำสิ่งที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ และสามารถสร้างสรรค์ผลงานการเรียนรู้ได้อีกด้วย

1.4.2 **ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง** สำนักงานทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยม (2546: 63) ได้อธิบายว่า คุณลักษณะของการประเมินตามสภาพจริงมี 4 ลักษณะ ดังนี้

1) **การปฏิบัติในสภาพจริง (Performance in the Field)** การประเมินตามสภาพจริงสร้างแบบขึ้นเพื่อประเมินการปฏิบัติในสภาพจริง เช่น นักเรียนเรียนการเขียนก็ต้องเขียนให้ผู้อ่านจริงเป็นผู้ประเมิน มิใช่เรียนการเขียนแล้ววัดผู้เรียนเพียงการใช้แบบทดสอบ การสะกดคำหรือตอบคำถามเกี่ยวกับหลักการเขียน หรือถ้าให้นักเรียนเรียนวิทยาศาสตร์ก็ต้องให้ผู้เรียนทำการทดลองวิทยาศาสตร์ ทำงานค้นคว้าวิจัยหรือทำโครงการแทนการทดสอบเพียงความจำเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในเนื้อหาวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตามงานที่ให้นักเรียนทำต้องเป็นงานที่สัมพันธ์กับชีวิตความเป็นจริง ทำหยาบการใช้สติปัญญาที่ซับซ้อน หรือใช้ความรู้ที่อาศัยทักษะทางปัญญาและต้องนึกถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน เพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถ และค้นหาตัวตนของผู้เรียน

2) **เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน (Criteria)** เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินต้องเป็นเกณฑ์ประเมิน "แก่นแท้" (Essentials) ของการปฏิบัติมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่สร้างขึ้นจากผู้หนึ่ง ผู้ใดเฉพาะเกณฑ์ที่เป็นแก่นแท้เป็นเกณฑ์ที่เปิดเผยและรับรู้กันอยู่ในโลกของความเป็นจริงของทั้งตัวนักเรียนและผู้อื่น มิใช่เกณฑ์ที่เป็นความลับปกปิดอย่างที่มีการประเมินแบบดั้งเดิมใช้อยู่ การให้นักเรียนรู้ว่าต้องการกิจอะไรและมีเกณฑ์อย่างไร การเปิดเผยเกณฑ์การประเมินไม่ใช่การ "คดโกง" ถ้าภารกิจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติจริง แต่ถ้าภารกิจที่ให้ทำเป็นการหาคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว เช่น แบบทดสอบแบบเลือกตอบ การเปิดเผยคำตอบก่อนย่อมไม่ควรทำ การประเมินในสภาพจริงที่มีการเปิดเผยคำตอบไว้ก่อนนั้นถือว่าการเรียนของผู้เรียนและการสอนของผู้สอนจะส่งเสริมซึ่งกันและกัน เมื่อครูและนักเรียนล่วงรู้ล่วงหน้าว่าการประเมินจะเน้นจุดใด ตัวอย่างเช่น รู้ว่าจะวัดจากความสามารถในการแสดง ให้ถือว่าผู้เรียนสามารถใช้หลักฐานอ้างอิงในการเขียนเรียงความเพื่อชักจูงใจให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญในหัวข้อที่เรียนเรียงความ กรณีทั้งผู้สอนและผู้เรียนจะรู้ได้ว่าจะส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างไร

ในภารกิจแต่ละอย่างจะมีเกณฑ์ซึ่งระบุถึงมาตรฐานของการปฏิบัติที่แจ่มชัดและโปร่งใส เกณฑ์จะสะท้อนมุมมองที่หลากหลายของภารกิจที่มีความซับซ้อนมากกว่าจะขุ่นบ่อหรือสรุปออกมาให้เห็นได้เพียงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว เนื่องจากเกณฑ์เป็นเรื่องที่นำมาจากการปฏิบัติ เกณฑ์จึงเป็นข้อชี้แนะสำหรับการสอนนักเรียนและการประเมินที่สะท้อนให้

เห็นเป้าหมายและกระบวนการศึกษาอย่างแจ่มชัด จึงทำให้ครูอยู่ในบทบาทของผู้ฝึก (coach) และนักเรียนอยู่ในบทบาทของผู้ปฏิบัติ (performers) พร้อมกับเป็นผู้ประเมินตนเอง (self-evaluators)

3) การประเมินตนเอง (self-assessment) การประเมินตนเองมีความสำคัญมากต่อการปฏิบัติภารกิจจริง โดยจุดประสงค์ของการประเมินตามสภาพจริงก็คือ เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการประเมินงานตน โดยเทียบวัดกับมาตรฐานทั่วไปของสาธารณชน, เพื่อปรับปรุง ขยับขยาย และเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงาน เพื่อริเริ่มในการวัดความก้าวหน้าของตนในแบบต่างๆ หรือจุดต่างๆ อย่างที่ไม่มีการวัดเช่นนี้มาก่อน จะเห็นได้ว่าการประเมินตนเองเป็นการทำงานที่ตนเป็นผู้ชี้แนะตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อมนุษย์ในเรื่องของความ เป็นจริง

เนื่องจากมาตรฐานการปฏิบัติยึดถือเรื่องของความก้าวหน้าเป็นสำคัญ ดังนั้นการทำให้กระบวนการในการปรับปรุงสิ่งต่างๆ ดียิ่งขึ้น ชัดเจนมากขึ้น เหมาะสมมากขึ้น จึงถือเป็นหัวใจของการประเมินตามสภาพ และเปิด โอกาสให้นักเรียนซึ่งอยู่ในระดับขั้นต้นของการพัฒนาสมรรถภาพมีโอกาสเห็น รับรู้ และได้รับคำชมเชยในการพัฒนาตน

4) การนำเสนอผลงาน คุณลักษณะประการหนึ่งของการประเมินตามสภาพจริง นักเรียนมักได้รับการคาดหวังให้เสนอผลงานต่อหน้าสาธารณชน และเป็นการเสนอผลงานด้วยปากเปล่า (oral presentation) กิจกรรมการนำเสนอทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หยั่งรากลึก เนื่องจากนักเรียนได้สะท้อนความรู้สึกของตนว่ารู้อะไร และนำเสนอเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้แน่ใจว่านักเรียนรู้ในหัวข้อนั้นๆ อย่างแท้จริง นอกจากนี้คุณลักษณะของการประเมินผลตามสภาพจริงเช่นนี้มีประโยชน์ ตอบสนองเป้าหมายที่สำคัญอีกหลายประการ คือเป็นสัญญาณบ่งบอกว่างานของนักเรียนมีความสำคัญมากพอที่จะให้ผู้รับรู้ และชื่นชมได้ เปิดโอกาสให้ผู้อื่น เช่น ครู เพื่อน นักเรียน ผู้ปกครอง ได้เรียนรู้ ตรวจสอบ ปรับปรุง และชื่นชมในความสำเร็จได้อย่างต่อเนื่อง เป็นตัวแทนของการบรรลุถึงเป้าหมายในการวัดทางการศึกษาอย่างแท้จริง และมีชีวิตชีวา

การประเมินผลการปฏิบัติโครงการงานของผู้เรียนเป็นการประเมินตามสภาพจริง เพราะเป็นวิธีการค้นหาความสามารถและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง ดังนั้นการประเมินผลโครงการงานจึงมีกรอบยุทธศาสตร์การประเมิน ดังนี้ (วารสารวิชาการ 2544:36)

ประเมินการแสดงออกถึงผลของความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการทำงาน ผลผลิต/ผลงาน/ชิ้นงาน

ประเมินอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้น โครงการตามสภาพจริง เป็นธรรมชาติ

ประเมินจากผลงาน (เอกสาร ชิ้นงาน ฯลฯ) การทดสอบ แบบบันทึก ต่างๆ (การสังเกต ความรู้สึก สัมภาษณ์ ฯลฯ) เพิ่มสะสมงาน หลักฐานหรือร่องรอยอื่น ประเมินโดยตัวผู้เรียน เพื่อน ครู ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องอื่น ประเมินโดยสังเกต สัมภาษณ์ ตรวจรายงาน ตรวจผลงาน ทดสอบ รายงาน นิทรรศการ โครงการ

สรุปได้ว่าลักษณะของการประเมินตามสภาพจริงคือ การประเมินตามสภาพจริงที่สร้างแบบขึ้นเพื่อประเมินการปฏิบัติในสภาพจริง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ต้องเป็นเกณฑ์ประเมิน "แก่นแท้" ของการปฏิบัติมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่สร้างขึ้นจากผู้หนึ่งผู้ใด เป็นเกณฑ์ที่เปิดเผยและรับรู้กันอยู่ในโลกของความเป็นจริงของทั้งตัวนักเรียนและผู้อื่นเป็นข้อชี้แนะ สำหรับการสอนนักเรียนและการประเมินที่สะท้อนให้เห็นเป้าหมายและกระบวนการศึกษาอย่างแจ่มชัด ครูอยู่ในบทบาทของผู้ฝึกและนักเรียนอยู่ในบทบาทของผู้ปฏิบัติ พร้อมกับเป็นผู้ประเมินตนเอง

1.4.3 การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546: 20) ระบุไว้ว่า การตัดสินผลงานของนักเรียนในการประเมินตามสภาพจริงใช้การให้คะแนนที่เรียกว่า Rubrics ซึ่งหมายถึง กฎ หรือกติกา ที่จะทำให้อัดคะแนนมา และมีแนวทางการให้คะแนน (Scoring Guide) ที่แยกแยะระดับต่างๆ ของความสำเร็จในการเรียน หรือการปฏิบัติของนักเรียนได้อย่างชัดเจน จากเดิมมากไปจนถึงต้องปรับปรุงแก้ไข Rubrics จะระบุคุณภาพของงานที่ครูต้องการให้นักเรียนกระทำ นักเรียนจะรู้ชัดเจนว่าครูต้องการอะไร และเขาจะต้องทำอะไร อย่างไร เพื่อจะได้คะแนนนั้นมา การกำหนดเกณฑ์การประเมิน หรือเกณฑ์การให้คะแนนนั้น ผู้สอนและผู้เรียนควรจะร่วมกันกำหนด และควรจัดทำให้เสร็จก่อนผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานชิ้นนั้น เกณฑ์การประเมินใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินและเป็นเครื่องมือในการสอนด้วย เพราะเป็นเหมือนเป้าหมายในการเรียนที่ผู้เรียนต้องรับทราบ (Ryan, 1994: 28 อ้างถึงในมาลีสา เจริญกิจ 2544: 32) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมาซาโน Marzano et.al. (1993: 29 อ้างถึงในมาลีสา เจริญกิจ 2544: 33) ที่สรุปได้ว่าการประเมินการปฏิบัติงานชิ้นนั้นต้องกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจน เกณฑ์ในการให้คะแนนต้องมีระดับสเกลที่แน่นอน และมีการระบุคุณลักษณะที่สำคัญให้ครู ผู้ปกครอง และบุคคลอื่นๆ ที่สนใจทราบว่าผู้เรียนทำอะไรได้บ้าง และรู้อะไรบ้าง และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย

การกำหนดเกณฑ์การประเมินช่วยให้เกิดความชัดเจนในการพิจารณางานชิ้นนั้นๆว่าจะพิจารณาในเรื่องใด ประเด็นใดบ้าง และในแต่ละเรื่องแต่ละประเด็นนั้น มีรูปร่างหน้าตาอย่างไร จึงจะได้ระดับคะแนนต่ำสุดจนถึงสูงสุด เช่น รายงานฉบับนี้จะพิจารณารูปเล่มเนื้อหา การใช้ภาษา การทำงานกลุ่ม ฯลฯ โดยเน้นเนื้อหา การใช้ภาษา และการทำงานกลุ่ม เป็นต้น

การกำหนดประเด็นการประเมินและรายละเอียดการให้ระดับคะแนนเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับคุณภาพของการประเมินผล ในเรื่องความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น หากทำได้ชัดเจนเหมาะสม ไม่ว่าผู้ใดประเมินก็จะมีคุณภาพใกล้เคียงหรือเหมือนกัน มีผลถึงศักยภาพของผู้เรียนในการนำไปใช้ปฏิบัติงาน ผลิตผลงาน ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร และเป็นคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาด้วย

การเขียนรายละเอียดการให้คะแนน (Scoring Rubrics) ในการให้คะแนนโดยผู้ประเมินหลายคน ผลงานที่ประเมินนั้นผู้ประเมินต้องอ่านแล้วเข้าใจตรงกัน ให้คะแนนในระดับเดียวกัน จึงจะแสดงถึงความเชื่อมั่นของเครื่องมือหรือความเชื่อมั่นในการให้คะแนนสูง ดังนั้น การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนน จึงมีความสำคัญยิ่งรองลงมาจากข้อกำหนดประเด็นการประเมิน และถ้าทั้งสองส่วนมีคุณภาพตั้งได้กล่าวมาแล้ว ก็จะทำให้การประเมินผลงาน กระบวนการ คุณลักษณะ มีคุณค่าที่เชื่อถือได้เหมือนผลการตรวจสอบปรนัย ถ้าผลการตรวจผลงานมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นสูงก็ประกันถึงคุณภาพของผลการปฏิบัติงานคุณลักษณะที่ประเมินได้อย่างดียิ่ง การเขียนรายละเอียดการให้คะแนน ควรกำหนดเป็นระดับ (Analytic Scoring) โดยการกำหนดคุณลักษณะย่อย หรือตัวแปรย่อยของประเด็นการประเมิน การกำหนดคะแนนหรือระดับคะแนนนั้น อาจกำหนดให้แต่ละประเด็นมีน้ำหนักเท่ากันในทุกประเด็น หรือมีน้ำหนักแตกต่างกันในแต่ละประเด็น

สรุปได้ว่า การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนหมายถึง กฎ หรือกติกา ที่จะทำให้ได้คะแนนมาและมีแนวทางการให้คะแนน (Scoring Guide) ที่แยกแยะระดับต่างๆ ของความสำเร็จในการเรียนหรือการปฏิบัติของนักเรียนได้อย่างชัดเจน จากเดิมมากไปจนถึงต้องปรับปรุงแก้ไข โดยจะระบุคุณภาพของงานที่ครูต้องการให้นักเรียนกระทำ นักเรียนจะรู้ชัดเจนว่าครูต้องการอะไร และเขาจะต้องทำอะไร อย่างไร เพื่อจะได้คะแนนนั้นมา มีการระบุคุณลักษณะที่สำคัญให้ครู ผู้ปกครอง และบุคคลอื่นๆ ที่สนใจทราบว่าผู้เรียนทำอะไรได้บ้าง และรู้อะไรบ้าง และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย

1.4.4 การประเมินผลโครงการ

การประเมินโครงการเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญมาก การประเมินเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้น บางครั้งข้อมูลเป็นทางการ เช่น การสอบภาคปฏิบัติ การสอบข้อเขียน การสังเกต การจดบันทึกอย่างเป็นทางการ และอีกส่วนได้จากข้อมูลไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกตไม่เป็นทางการ การสอบถามจากผู้อื่น การประเมินผลทำให้ทราบข้อบกพร่อง และความสำเร็จของงาน ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขตลอดเวลาที่กำลังปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานก็จะกระตือรือร้นที่จะทำงานด้วยความตั้งใจ เสียสละและจริงจัง ทำให้บุคคลอื่นได้รับทราบว่า โครงการประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ถ้าได้รับความสำเร็จแล้วก็จะได้นำไปเป็นแบบอย่างต่อไป ถ้าล้มเหลวก็ต้องทราบว่าเพราะเหตุใด และจะหาทางแก้ไขอย่างไร มาลีสา เกียวกิ่ง (2544: 49) ได้สรุปการประเมินผลโครงการ ดังนี้ เกณฑ์ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการให้ผู้เรียนทำโครงการ โครงการของผู้เรียนแต่ละคนไม่ควรเอามาประกวดหรือเปรียบเทียบ ควรพิจารณาด้วยความยุติธรรม ตามความสามารถ ความสนใจและพื้นฐานของผู้เรียน ควรพิจารณาว่าผู้เรียนสามารถทำโครงการได้เสร็จตามที่วางแผนไว้เป็นสำคัญ

เกณฑ์การประเมินคุณค่าของโครงการวิชาภาษาไทยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 1) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง ความแปลกใหม่ของเรื่องที่ทำ วิธีการศึกษา ค้นคว้าเครื่องมือ หรือวัสดุอุปกรณ์ในการทำโครงการ
- 2) ความถูกต้องและเหมาะสมของวิธีการศึกษาค้นคว้า โดยการนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ได้เหมาะสม
- 3) การเขียนรายงานของโครงการ หรือการจัดแสดงโครงการ ความถูกต้องชัดเจนในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ มีความสนใจเพียงใด
- 4) การอธิบายโครงการด้วยวาจา สามารถพูด อธิบาย การตอบข้อคำถามได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและเหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน ได้กำหนดเป็นคะแนน ข้อละ 5 คะแนน ดังนี้

- 1) ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผลงาน แปลกใหม่ สร้างสรรค์ หรือประยุกต์ขึ้นใหม่ด้วยตนเอง ด้วยการสังเคราะห์ความรู้ทางภาษาไทยที่เรียนมา
- 2) เนื้อหาสาระ หมายถึง มีเนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชา เนื้อหาสาระมีประโยชน์จริงใจ เนื้องานที่เหมาะสมกับจำนวนผู้จัดทำ
- 3) องค์ประกอบของงาน หมายถึง ลักษณะโดยรวมของผลงานมีความประณีต สวยงาม ชัดเจน เหมาะสมกับการนำเสนอ

4) สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง ผลงานมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถพัฒนาทักษะทางภาษาตามที่วางไว้

เกณฑ์การประเมินผลงาน

คะแนน 80 % ขึ้นไป	เป็นผลงานยอดเยี่ยม
คะแนน 70-79 % ขึ้นไป	เป็นผลงานดีเด่น
คะแนน 60-69 % ขึ้นไป	เป็นผลงานดี
คะแนน 50-59 % ขึ้นไป	เป็นผลงานพอใช้
คะแนนต่ำกว่า 50 % ขึ้นไป	เป็นผลงานที่ต้องปรับปรุง

การส่งผลงาน ผลงานที่ส่งมี 2 ส่วน

(1) ชิ้นงานมีองค์ประกอบตามประเภทของงาน เช่น รายงานการค้นคว้า จะต้องมีการนำ สารบัญ เอกสารอ้างอิง

(2) ผลงานประกอบ ส่งเพิ่มร่องรอยการทำงานซึ่งประกอบด้วยเค้าโครงผลงานที่ส่งแต่ละครั้ง ร่องรอยการตรวจผลงาน มาพร้อมกับชิ้นงาน

สรุปได้ว่า การประเมินโครงงานเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญมาก การประเมินเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้น บางครั้งข้อมูลเป็นทางการ เช่น การสอบภาคปฏิบัติ การสอบข้อเขียน การสังเกต การจดบันทึกอย่างเป็นระบบ และอีกส่วนได้จากข้อมูลไม่เป็นทางการ เช่น การสอบถามจากผู้อื่น การประเมินผลทำให้ทราบข้อบกพร่อง และความสำเร็จของงานตามที่วางแผนไว้เป็นสำคัญ

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาษาไทยที่เน้นผลสัมฤทธิ์และทักษะการอ่าน

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2.1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่าน มีความหมายตามคำอธิบายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525: 605) ว่า "การอ่าน" ก. ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ, คิด, นับ" นอกจากความหมายตามพจนานุกรมแล้ว ยังมีนักการศึกษาที่สนใจศึกษาในเรื่องของการอ่าน ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายและอธิบายความหมายของการอ่านไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

ประเทิน มหาจันทร์ (2523: 17) ให้ความหมายของการอ่านสรุปได้ว่า การอ่านหมายถึง กระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ ที่มีการจดบันทึกไว้

และเข้าใจความหมายของเรื่องทีอ่านซึ่งจะต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อื่นเป็นพื้นฐาน การอ่านจึงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การแปลความ การตอบสนอง การกำหนดจุดมุ่งหมาย และการจัดลำดับภาพของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่ผู้อ่านมองเห็น

บุช และเฮิบเนอร์ (Bush and Huebner 1974: 4 อ้างในปริยฉัตร พรหมศรี 2535: 9) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นกระบวนการคิด การอ่านเพียงออกเสียงตามตัวอักษรได้นั้น ยังไม่ถือว่าเป็นการอ่านที่แท้จริง เป็นแต่เพียงทักษะหนึ่งของการอ่านเท่านั้น หัวใจของการอ่าน คือ ต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่ตนอ่าน ส่วนแฮร์ริส และสมิธ (Harris and Smith 1976: 14 อ้างใน ปริยฉัตร พรหมศรี 2535: 9) ได้ให้ความหมายว่าการอ่านเป็นกระบวนการคิด ที่ใช้ความรู้ ประสบการณ์เดิม ทักษะคิดของผู้อื่นเพื่อค้นหาความหมาย ความคิด ข่าวดสารที่ต้องการจากสิ่งที่ตนอ่าน และระวีวรรณ อินทรประพันธ์ (2535: 13) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านเป็นกระบวนการ ถ่ายทอดความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ออกมาารูปของความคิด และความเข้าใจ ซึ่งตรงกับจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบ แล้วสามารถนำความเหล่านั้นไปใช้ได้ถูกต้อง และเกิดประโยชน์กับผู้อ่านต่อไป

จากความหมายของการอ่านที่นักการศึกษาได้ให้ไว้ นั่นสรุปได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการคิด ที่ใช้ความรู้ ประสบการณ์เดิม ทักษะคิดของผู้อ่านในการแปลความหมายของ สัญลักษณ์ ตัวอักษร ออกมาเป็นถ้อยคำ ความคิดอย่างมีเหตุผล และเข้าใจความหมายที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ที่ต้องการให้ผู้อ่านนำไปสื่อความหมายให้ได้ความหมายชัดเจน สมบูรณ์ โดยมีข้อเขียนเป็นสื่อกลาง และสามารถนำความคิดเหล่านั้นไปใช้ได้ถูกต้อง และเกิดประโยชน์แก่ผู้อ่าน

2.1.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งของมนุษย์ ในการรับรู้สิ่งต่างๆ ทักษะการอ่านจึงมีความสำคัญและมีคุณค่า เพราะการอ่านทำให้คนฉลาด ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้รอบรู้ทันโลก ทันเหตุการณ์ ดังที่ รัญจวน อินทรกำแหง (2519 : 27-28) ที่กล่าวสรุปได้ว่า การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในยุคปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมาเพราะ โลกปัจจุบันเป็นโลกที่หมุนเร็วทั้งในด้านวัตถุและวิทยาการ ความคิดนึก ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เดินเร็วหมุนเร็วและแปรเปลี่ยนเร็ว ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอ่านเพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหวความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงทั้งหลายได้ทันกาล เพราะเหตุที่คนกับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้วีจิตรา แสงพลสิทธิ์ (2522 : 134) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ในโรงเรียนทุกระดับ จำเป็นต้องใช้ความสามารถในการอ่านเพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ แม้แต่ระดับชั้น

ประถมศึกษา การอ่านก็มีความสำคัญต่อนักเรียนมาก ในด้านการเรียนการสอนจะขาดการอ่านเสียมิได้ นอกจากนี้การอ่านยังเป็นเครื่องมือแสวงหาความเพลิดเพลินและการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งมีความสำคัญต่อมนุษย์เช่นเดียวกันซึ่งตรงกับฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ (2525 : 16) ได้สรุปความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเปรียบเสมือนกุญแจสำหรับไขความรู้ที่มีอยู่มากมายในโลก และถ้านำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหาสังคมแล้ว สังคมนั้นก็ย่อมจะเจริญพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ความเห็นนี้สอดคล้องกับสมถวิล วิเศษสมบัติ (2525 : 73) และศรีสุดา จริยากุล (2527 : 5) ที่ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ทำให้ผู้อ่านมีความรอบรู้ สามารถนำมาปรับตัว และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตมาก เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ แสวงหาความรู้ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย

2.1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

ผู้อ่านหนังสือแต่ละคน ย่อมมีจุดมุ่งหมายในการสอนแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการ ความจำเป็น ความสนใจของแต่ละบุคคล ว่าต้องการให้เกิดประโยชน์ในด้านใด

อัมพร สุขเกษม (2520: 5-6) และนภลัย สุวรรณธาดา (2526: 526-527) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้คล้ายกัน สรุปได้ดังนี้

1. การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ ผู้อ่านต้องการศึกษาหาความรู้โดยละเอียด หรือโดยย่อก็ได้ มักใช้ในการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ ได้แก่ วรรณคดี วารสาร หนังสือพิมพ์ และข้อความต่างๆ

2. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ผู้อ่านมุ่งที่ผ่อนคลายอารมณ์ ความเพลิดเพลินที่เกิดจากการอ่าน

3. อ่านเพื่อเสริมสร้างความคิดผู้อ่านต้องมีความรู้ในเรื่องที่อ่านเป็นอย่างดี บรรเทา กิตติศักดิ์ (2526: 215) ให้จุดหมายในการอ่านว่า

1. การพัฒนาทักษะการอ่าน เริ่มฝึกฝนทักษะการอ่านตั้งแต่ชั้น

ประถมศึกษา ให้สามารถอ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และรวดเร็ว อ่านแล้วรู้เรื่องจับใจความได้ สามารถตอบคำถาม และเล่าเรื่องได้ มีทักษะทั้งการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ

2. การอ่านเพื่อหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น อ่านฉลากยา อ่านประกาศ อ่านแจ้งความ อ่านข่าว อ่านบันทึกการประชุมหรืออ่านตำราต่างๆ

ช่วยทำให้เกิดความรู้ ความคิด และฉลาดเฉลียว นับเป็นการอ่านที่สำคัญมาก ผู้อ่านจะต้องเก็บใจความได้ วิเคราะห์วิจารณ์ได้

3. อ่านเพื่อความบันเทิง เป็นการอ่านที่ทำให้เกิดความคิดเห็น จินตนาการ และเร้าอารมณ์ผู้อ่าน ให้เกิดความสุขสนาน ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักคนประเภทต่างๆ รู้จักชีวิต ดีขึ้นจากเรื่องที่อ่าน

4. การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอ่านคือ เพื่อเพิ่มพูนหาความรู้ ความคิด ความเพลิดเพลินและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์รวมทั้งขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายและความสนใจของผู้อ่าน เพื่อจะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2.1.4 ประโยชน์ของการอ่าน

การอ่านหนังสือมีประโยชน์อย่างมากในชีวิตประจำวัน ช่วยพัฒนาตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงและความเจริญในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ด้านการศึกษาเล่าเรียน ทักษะการอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการค้นคว้าและการศึกษา กิตติวัตติ บุญเชื้อ (2520: 88) กล่าวว่า "การอ่านเป็นเสมือนกุญแจวิเศษที่จะแก้ไขไปสู่ความกระจ่างในปัญหาต่างๆ" และสุจริต เพ็ชรชอบ กับสายใจ อินทร์ทรัพย์ (2523: 98) ได้ให้ความเห็นว่า "หากนักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่านดีแล้วย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี" สมพร มั่นตะสูตร (2526: 131) กล่าวว่า "ผู้มีทักษะในการอ่านดีจึงจะสามารถมีความรู้และมีทักษะในทางอื่นๆ ดีด้วย" และสุรพงษ์ จังทาง (2528: 46) กล่าวว่า "เด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียน หรืออยู่ในสังคมเพื่อนฝูงได้อย่างเป็นสุขนั้น เด็กที่มีทักษะและพัฒนาการด้านการอ่านจะมีโอกาสมากกว่า" บันลือ พฤกษ์วัน (2529: 8) กล่าวว่า "ทักษะในการอ่านนั้นเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ในการจัดการเรียนการสอน และเป็นพื้นฐานที่สำคัญแก่การเรียนรู้ในสรรพวิทยาการทั้งปวง"

2.1.5 การอ่านสะกดคำ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การอ่านมีประโยชน์อย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนและการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

2.2 ทฤษฎีและรูปแบบการอ่าน

2.2.1 ทฤษฎีการอ่าน

สมิตรา อังวัฒนกุล (2527: 108-110) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านไว้ 3 ทฤษฎี สรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีการอ่านที่เน้นพฤติกรรม การเรียนรู้เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง โดยให้การเสริมแรงที่เหมาะสมในขณะที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

2. ทฤษฎีการอ่านที่เน้นความรู้ความเข้าใจ ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจมีแนวคิดว่า พฤติกรรมทุกอย่างต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ ประสบการณ์ในการเรียนรู้ ควรรู้จักสะสมความรู้และการนำความรู้ไปใช้

3. ทฤษฎีการอ่านที่เน้นทฤษฎีพัฒนาการ มีแนวคิดว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยที่ต้องพึ่งผู้อื่น และจะพัฒนาไปตามความเจริญของแต่ละวัย สิ่งสำคัญที่สุดของช่วงอายุก็จะมีการเรียนรู้ หรือทักษะเฉพาะอย่างในแต่ละช่วงอายุ ถ้าหากในช่วงนั้นไม่เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม พัฒนาการการเรียนรู้ในช่วงนั้นจะบกพร่องไป และจะมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ในส่วนนั้นภายหลัง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2538: 128-129) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่าน 2 ทฤษฎี สรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับประสบการณ์เดิมไว้ สรุปได้ว่า เมื่อผู้อ่านอ่านสารประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบันเทิงหรือวิชาการจะพยายามโยงเข้าสู่ประสบการณ์เดิม และใช้ประสบการณ์ที่ตนมีอยู่เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจเพื่อยอมรับหรือไม่ต่อไป แต่ถ้าเรื่องที่ผู้อ่านไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ผู้อ่านจะอ่านซ้ำ 2-3 ครั้ง จนกว่าจะแน่ใจเพื่อตัดสินใจข้อมูลที่ได้รับการยอมรับแล้วจะเก็บไว้ในสมองเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป ส่วนข้อมูลที่ไม่ยอมรับจะเพิกเฉยและไม่สนใจ

2. ทฤษฎีวิเคราะห์ข้อความของสาร หมายความว่า เมื่อผู้อ่านอ่านสารแล้วจะต้องวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษาเพื่อหาคำตอบที่ทำหน้าที่ต่างๆ กัน เช่น ประธาน กริยากรรม และส่วนขยายของประโยค นอกจากนั้นยังต้องวิเคราะห์รูปร่างของคำ ชนิดของคำ เช่น คำนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์ และคำอื่นๆ เหล่านี้เป็นต้นไป สารประเภทต่างๆ ถ้าใช้คำได้ถูกต้องตามหน้าที่และตามชนิดก็จะช่วยให้ผู้อ่านสื่อความหมายได้เข้าใจ สารบางเรื่องที่ผู้อ่านอ่านแล้วไม่เข้าใจเป็นเพราะผู้เขียนใช้คำไม่ถูกหน้าที่ และไม่สอดคล้องกับชนิดของคำ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายผิด

จากทฤษฎีการอ่านดังกล่าวคือ ทฤษฎีการอ่านที่เน้นพฤติกรรมการเรียนรู้ ทฤษฎีการอ่านที่เน้นความรู้ความเข้าใจ ทฤษฎีพัฒนาการและทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับประสบการณ์เดิมสามารถนำมาใช้ประกอบกันได้ คือ การที่จะอ่านได้ผู้อ่านจะต้อง

ได้รับการฝึกฝนสม่ำเสมอ จะทำให้มีความรู้ความเข้าใจโดยอาศัยประสบการณ์เดิม และการวิเคราะห์ข้อความของสาร รวมทั้งได้รับการฝึกฝนตามความเจริญของแต่ละวัย

2.2.2 รูปแบบการอ่าน

รูปแบบการอ่านเป็นส่วนประกอบของทฤษฎีการอ่าน ซึ่งมีหลายลักษณะแต่ลักษณะเน้นแนวคิดที่แตกต่างกัน ในการสอนอ่านควรเลือกรูปแบบการอ่านให้เหมาะสมเพื่อให้การอ่านบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่ง สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2538: 130-132) กล่าวถึงรูปแบบการอ่านที่สอดคล้องกับทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับประสบการณ์เดิมไว้ สรุปได้ดังนี้ รูปแบบการอ่านที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการเข้าใจสารของ กูดแมน (Goodman) มีแนวคิดที่ว่าเมื่อผู้อ่านรับรู้ข้อความในสารแล้วจะทำความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด โดยจัดเรียงลำดับให้ถูกต้อง และสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจเป็นภาษาพูด หรือภาษาเขียนได้ รูปแบบการอ่านในลักษณะนี้เน้นความสำคัญของผู้อ่าน และสารที่อ่านให้มีความเหมาะสมกัน เพื่อจะได้รู้และเข้าใจได้ถูกต้อง และรูปแบบการอ่านที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบน-ล่าง ของบุชและฮูเบอร์ (Bush and Huebner) สมองของผู้อ่านต้องทำความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดที่ปรากฏในสารรวมทั้งพิจารณาคุณค่าและประโยชน์ต่างๆ ที่ได้รับ ต่อจากนั้นจึงวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยอื่นๆ ที่เกี่ยวกับโครงสร้างของประโยค หน้าที่ ชนิดและความหมายของคำ คำว่า "บน" จึงหมายถึงสมองของผู้อ่าน ส่วนคำว่า "ล่าง" จึงหมายถึงคำที่ปรากฏอยู่ในสาร

กล่าวโดยสรุปได้ว่า รูปแบบการอ่านที่เน้นทักษะการอ่าน รูปแบบการสอนอ่านที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการเข้าใจสารและรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ บน-ล่าง เนื่องจากทั้ง 3 รูปแบบมีลำดับขั้นการอ่านที่สอดคล้องกับการฝึกอ่านเร็ว ก็จะต้องมีความรู้ ความจำ ความเข้าใจ นำไปใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และสิ่งที่อ่านต้องเหมาะสมกับผู้อ่าน

2.2.3 กระบวนการอ่าน

ประเทิน มหาจันทร์ (2523: 31) ได้กล่าวว่าลักษณะของการอ่านประกอบด้วยกระบวนการ 2 อย่าง สรุปได้ ดังนี้

1. กระบวนการทางกาย เมื่อร่างกายตอบสนองต่อสัญลักษณ์ที่สายตามองเห็น ซึ่งประกอบด้วยทักษะแห่งการเคลื่อนไหวด้านต่างๆ เช่น การเคลื่อนไหวของสายตาแล้วส่งผ่านข้อมูลที่ได้รับไปยังสมอง

2. กระบวนการทางสมอง ในขณะที่สายตาควาดไปอย่างมีจังหวะตามเส้นบรรทัดของตัวอักษร สัมผัสสระต่างๆ จะรับรู้และสมองจะแปลความหมายทันที ฉะนั้น

กระบวนการทั้งสอง จึงมีความสำคัญเท่าเทียมกัน กระบวนการทางสมองนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการทางกายเป็นอันมาก เพราะการรับรู้ทางสายตาเป็นการเริ่มต้นของกระบวนการในการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2532: 94-95) ได้กล่าวถึง กระบวนการของการอ่าน และแบบของการอ่าน สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันของสมองกับสายตา การจ้องจะทำให้เห็นภาพชัดเจนและจะเกิดขึ้นภายในเสี้ยววินาที ช่วงของการจ้องผู้อ่านจะมองเห็นคำ 2-3 คำ เรียกว่า ช่วงการรับรู้เมื่อไม่แน่ใจอาจย้อนกลับไปดูอีกครั้งหนึ่ง คนที่อ่านได้จะมีช่วงการรับรู้ ตรงกันข้ามกับคนที่อ่านช้าจะมีช่วงการรับรู้แคบ ช่วงการย้อนกลับหลายช่วงต่อหนึ่งบรรทัด ส่วนในเรื่องแบบของการอ่านนั้นผู้อ่านจะมีแบบการอ่านเฉพาะของตัวเอง ผู้อ่านจะเลือกวิธีอ่านที่ตนสามารถอ่านเนื้อเรื่องได้เข้าใจ

ลักษณะของการอ่านแบ่งออกได้ 3 แบบ คือ

1. การอ่านแบบล่างไปสู่บน เป็นกระบวนการที่ผู้อ่านเริ่มต้นด้วยการรับรู้ และจำแนกลักษณะของตัวอักษร คำ ประโยค และไปสู่ข้อความตามลำดับ ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจและจำตัวอักษร พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ แล้วจึงอ่านคำ

2. การอ่านแบบบนไปสู่ล่าง เป็นกระบวนการอ่านที่ผู้อ่านจะเริ่มต้นด้วยการอ่านเก็บใจความสำคัญก่อน ต่อจากนั้นจึงพิจารณาว่ามีคำยากก็คำ และสะกดอย่างไร การอ่านแบบนี้เป็นวิธีการที่ผู้อ่านต้องจับใจความในเวลาอันรวดเร็ว แต่มักจะพลาดเนื้อหาบางตอนที่เป็นส่วนปลีกย่อย

3. กระบวนการปฏิสัมพันธ์ภายใน เป็นกระบวนการอ่านที่ใช้วิธีที่ 1 คือการอ่านแบบล่างไปสู่บน และวิธีที่ 2 คือการอ่านแบบบนไปสู่ล่างรวมกัน ผู้อ่านจะจับใจความพร้อมทั้งจำแนกคำและแปลความหมายของคำไปพร้อมกัน วิธีนี้ผู้อ่านจะต้องมีทักษะการอ่านดี และมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นมาก่อน

ความคิดเห็นของนักการศึกษาที่กล่าวถึงกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนอ่านได้นั้น มีหลายทรรศนะ พอกกล่าวโดยสังเขปได้ว่าการอ่านนั้นต้องเข้าใจ ดีความจากเรื่องได้ถูกต้องรวดเร็ว แต่นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาทางการอ่านที่เกี่ยวข้องทั้งทางร่างกายและทางสมอง ซึ่งจะต้องใช้วิธีการฝึกฝนที่ถูกต้อง ตามหลักกระบวนการฝึกที่ดี จึงจะอ่านได้และจับใจความสำคัญได้

2.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ณรงค์ ทองบาน (2526: 3) ได้กล่าวถึง ความพร้อมในการอ่านของนักเรียนว่า เกิดจากปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการคือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวเด็ก และปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งสรุปได้ว่า

2.3.1 ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวเด็ก

- 1) ความพร้อมทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความสามารถในการมองเห็นความสามารถในการฟัง การออกเสียง นอกจากนี้ยังรวมถึงเพศด้วย
- 2) ความพร้อมทางด้านสมอง ได้แก่ ความสามารถในการรับรู้ความสามารถในการจำแนกความแตกต่างของภาพและเสียง ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาในการเรียนอ่าน
- 3) ความพร้อมทางด้านอารมณ์ การที่ครูจะช่วยให้เด็กเกิดความอบอุ่นเกิดความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ จะทำให้เด็กมีความสบายใจ มีความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดความพร้อมในการอ่านหนังสือ
- 4) ความพร้อมทางด้านวิชาการ หมายถึง ความรู้ที่เด็กมีอยู่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ได้แก่ การรู้จักภาพ รู้จักหาความสัมพันธ์ของภาพ รู้จักวิธีอ่านจากซ้ายไปขวา การรู้จักคำศัพท์ ออกเสียงได้ถูกต้องหรือสนใจที่จะอ่าน

2.3.2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

- 1) อาชีพของบิดามารดา เด็กที่มีสภาพร่างกายปกติมีบิดาเป็นพ่อค้า หรือข้าราชการ น่าจะมีความพร้อมในการอ่านมากกว่าเด็กที่มีบิดามารดาเป็นเกษตรกร หรือกรรมกร เพราะอาชีพเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจและพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลในครอบครัว มีส่วนช่วยให้เด็กเกิดความพร้อมได้
- 2) บุคคลแวดล้อม หากบุคคลที่อยู่แวดล้อมตัวเด็กให้ความรัก ความอบอุ่นด้วยการห่อหุ้มพูดคุย เล่นนิทาน หรืออ่านหนังสือให้เด็กฟังเสมอๆ เด็กจะมีประสบการณ์ทางภาษาดี มีความอยากรู้อยากเห็นอยากอ่านมากขึ้น
- 3) สภาพสังคมที่เด็กอาศัย เด็กที่อยู่ในสังคมที่เจริญ จะมีความพร้อมในการอ่านเร็วกว่าเด็กที่อยู่ในชนบท เพราะสังคมที่เจริญมีสื่อมวลชนมากมายทั้งวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และภาพยนตร์
- 4) การสะสมหนังสือ ครอบครัวใดมีบุคคลในครอบครัวเป็นนักสะสมหนังสือประเภทต่างๆ เมื่อให้บุตรหลานได้ศึกษาค้นคว้า เด็กก็จะสนใจและรักการอ่านหนังสือโดยไม่รู้ตัว

5) การที่ผู้ปกครองจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ด้วยการพาไปเลือกซื้อหนังสือที่เหมาะสมกับความสนใจของเด็กหรือหาเวลาพูดคุยด้วยเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่น่าสนใจ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เด็กเกิดความพร้อมในการอ่านได้

ข้อความที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมีความสอดคล้องกับความเห็นของสุนันทามันเศรษฐวิทย์ (2532: 32) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะที่สำคัญอันประกอบขึ้นเป็นความพร้อมในการอ่านนั้นมีหลายอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ สติปัญญา การรับรู้ทางสายตา การฟัง สุขภาพร่างกาย การรู้จักทิศทาง การมีประสบการณ์พื้นฐานทางภาษา การปรับตัวทางอารมณ์และสังคมรวมทั้งความสนใจในการอ่าน

ฉะนั้น การอ่านจะมีประสิทธิภาพดี ก็เนื่องจากมีความพร้อมในด้านต่างๆ ทั้งความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและวิชาการ ก็เนื่องจากมีความพร้อมทางสภาพแวดล้อม จึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้สอน และผู้ปกครองจะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในทักษะการอ่านที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปฐมวัยและระดับประถม มศึกษา

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

สุภาพร เสียงเรืองแสง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการสอนโดยใช้กิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช่โครงการวิทยาศาสตร์ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่จะแตกต่างกันในรายสมรรถภาพย่อย คือ ด้านการนำไปใช้ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการทดลอง ทักษะการตีความหมายและลงข้อสรุป และทักษะการสังเกต กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยกิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช่กิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้โครงการวิทยาศาสตร์กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช่โครงการวิทยาศาสตร์ทั้งในภาพรวมและรายสมรรถภาพย่อยไม่แตกต่างกัน

ธีรนนท์ ดานนท์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ใช้แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยโครงการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา

ภาษาอังกฤษพบว่านักเรียนทุกคน (ร้อยละ 100) มีความรู้ความสามารถตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยโครงการงานทุกคน

ไพฑูรย์ ชัยประโคน (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 74.35 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้เฉลี่ยร้อยละ 75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 70 และผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์เฉลี่ย 73.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์รอบรู้ที่กำหนดเฉลี่ยร้อยละ 71.43

ศุภสิริ โสมาเกต (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้โดยโครงการงานกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนรู้โดยโครงการงานมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ความคงทนในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยโครงการงานมีประสิทธิผลในการเรียนร้อยละ 25 และนักเรียนที่เรียนรู้ตามคู่มือครูมีประสิทธิผลในการเรียนร้อยละ 13

3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

คราจซิค (Krajcik. 1994 : 483-497) ได้ศึกษารูปแบบความช่วยเหลือของครูมัธยมศึกษาตอนต้นในการดำเนินงานโครงการของนักเรียน พบว่าการสอนโครงการงานได้มีการนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสภาพห้องเรียนที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและใช้เทคโนโลยี เนื่องจากการสอนโดยโครงการงานมีการดำเนินการที่แตกต่างจากการสอนวิธีอื่นๆ ผู้สอนจำเป็นต้องช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนและต้องประสานงานเพื่อขอความร่วมมือความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านเนื้อหาและเทคโนโลยีเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาโครงการของนักเรียน สำหรับนักเรียนจะวางแผนโครงการตามความคิดและประสบการณ์ซึ่งจะมีการร่วมมือกันเองเมื่อประสบปัญหา หรือเมื่อโครงการงานมีความสัมพันธ์กับโครงการงานของผู้อื่น ลักษณะการสอนโครงการงานความร่วมมือ การให้ความช่วยเหลือ การดำเนินงาน และผลที่ได้รับจากโครงการงานเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดและมนุษย์สัมพันธ์ทางวิชาการของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

เมเยอร์ และคนอื่นๆ (Meyer, Debra k. and others. 1997 : 501-521) ได้ศึกษาพฤติกรรมการทำงานโครงการคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนมี 3 รูปแบบ คือ ล้มเหลว ต้องปรับปรุง และปฏิบัติได้ โดยนักเรียนแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม

คือ กลุ่มเฉื่อย กับกลุ่มกระตือรือร้น พฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มที่กระตือรือร้นจะสามารถยอมรับกับความล้มเหลวทั้งนี้เนื่องจากได้ตั้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้ไว้สูงกว่าความสามารถของตนเอง ซึ่งจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสนับสนุนมาก สำหรับนักเรียนในกลุ่มเฉื่อยมีพฤติกรรมไม่ยอมรับความล้มเหลว โดยจะตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ต่ำ มีการวิเคราะห์และประมวลผลจำนวนน้อย

การศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยกิจกรรมโครงการ จากผลของการศึกษาค้นคว้า พบว่านักเรียนสามารถได้ประสบการณ์การเรียนรู้ พัฒนาทักษะการอ่าน โดยผู้เรียนได้เลือกเรื่องที่สนใจจะศึกษาหาคำตอบด้วยตนเองตามกรอบเนื้อหาวิชาที่กำหนดจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการของการเรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) ตามแนวทางการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้

สรุปได้ว่าการสอนโดยกิจกรรมโครงการ นักเรียนสามารถได้ประสบการณ์การเรียนรู้ พัฒนาทักษะการอ่าน โดยผู้เรียนได้เลือกเรื่องที่สนใจจะศึกษาหาคำตอบด้วยตนเองตามกรอบเนื้อหาวิชาที่กำหนดจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการของการเรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) ตามแนวทางการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีองค์ประกอบตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงงาน ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 แผน รวมเวลาสอนทั้งหมด 20 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดวิธีการสอนโครงการภาษาไทยจากหนังสือโครงการภาษาไทยของ วิมลศรี สุวรรณรัตน์ (2544 : 32-37)

1.2 ศึกษารายละเอียดในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงการ

1.3 ศึกษา หลักสูตร คู่มือครู ขอบข่ายเนื้อหาและวิเคราะห์จุดประสงค์ของสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

วิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหา จุดประสงค์ และชั่วโมงที่ดำเนินการสอนสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย เรื่อง ผลการใช้กิจกรรมโครงการที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ทักษะการอ่านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง / เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (ชั่วโมง) (20)
1	การอ่านสะกดคำ มาตราแม่มก	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ึง สะกดได้ 2.นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงการได้	3
2	การอ่านสะกดคำ มาตราแม่มกน	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี น สะกดได้ 2.นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงการได้	2
3	การอ่านสะกดคำ มาตราแม่มกม	1.นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ม สะกดได้ 2.นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงการได้	2
4	การอ่านสะกดคำ มาตราแม่มเกย	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ม สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงการได้	2

แผนการจัด การเรียนรู้ ที่	เรื่อง / เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (ชั่วโมง) (20)
5	การอ่านสะกดคำ มาตรา แม่เกอว	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ม สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงงานได้	2
6	การอ่านสะกดคำ มาตรา แม่กก	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ก สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงงานได้	2
7	การอ่านสะกดคำ มาตรา แม่กด	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ค สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงงานได้	2
8	การอ่านสะกดคำ มาตรา แม่กบ	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี บ สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงงานได้	2
9	การอ่านจับใจความสำคัญของ เรื่อง	1. นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้	3

1.4 ผู้วิจัยวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหา จุดประสงค์ และชั่วโมงที่ดำเนินการสอนสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย เรื่อง ผลการใช้กิจกรรมโครงงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1.5. รายละเอียดและขั้นตอนกิจกรรมโครงการ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรม โครงการเป็นขั้นตอน ดังนี้

- 1.5.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
- 1.5.2 ขั้นสอนแนวคิดหรือสาระหลัก
- 1.5.3 นักเรียนศึกษาตามความสนใจ
- 1.5.4 นักเรียนเขียนโครงการหรือแผนผังความคิด
- 1.5.5 ปฏิบัติโครงการ
- 1.5.6 เขียนรายงานสรุปผลโครงการ
- 1.5.7 แสดงผลงานโครงการ

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและทักษะการอ่าน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 2.1 ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และ คู่มือครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่1
- 2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาไทย
- 2.3 นำแบบทดสอบที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบทดสอบ
- 2.4 ปรับปรุง แก้ไขแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบจากการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อหาคุณภาพของข้อสอบโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (สมนึก กัททิษณี. 2537 : 166 -167)

ให้คะแนน +1	เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้
ให้คะแนน 0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้
ให้คะแนน -1	เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 2.5 นำข้อสอบที่ผ่านการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของการทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC ผลปรากฏว่าจำนวนข้อสอบที่สร้างขึ้นทั้งหมด จำนวน 20 ข้อ มีค่า IOC อยู่ 1 เมื่อเทียบกับเกณฑ์คุณภาพอยู่ในระดับใช้ได้ทุกข้อ ถือว่าเป็นข้อสอบที่มีความเหมาะสม
- 2.6 การนำแบบทดสอบไปตรวจสอบอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ เพื่อหาระดับความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยคัดเลือกเอาข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง

.02 - .08 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป คัดเลือกข้อสอบทั้งสองฉบับไว้จำนวน 20 ข้อ รวมเป็นฉบับเดียวกัน แล้วไปหาความเที่ยงได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.50

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงมือปฏิบัติการทดลองสอนด้วยตนเอง ดังมีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้

3.1 แจกความประสงค์ที่จะเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องผลการใช้กิจกรรม โครงการที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการอ่านภาษาไทยต่อผู้บริหาร โรงเรียนวัดยานนาวา

3.2 ชี้แจงจุดประสงค์ในการทดลองและการเก็บข้อมูลในการศึกษาค้นคว้ากับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งบอกวิธีในการวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบ

3.3 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาไทย

3.4 ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกิจกรรมโครงการที่สร้างขึ้นกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 แผน เวลา 20 ชั่วโมง

3.5 ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาไทย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาไทย

4.2 การทดสอบค่าที

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. การหาค่าความสอดคล้อง ของแบบทดสอบและแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมโครงการ โดยประเมินความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ

2. การหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
แบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน

3. สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
ทักษะการอ่านภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่าที

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมโครงการที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมโครงการ

	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D	t
ก่อนการใช้กิจกรรมโครงการ	20	8.77	1.94	43.598*
หลังการใช้กิจกรรมโครงการ	20	17.03	1.27	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางการทดสอบก่อนเรียน นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 8.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.94 คะแนนหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมโครงการ นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 17.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.27 เมื่อเปรียบเทียบโดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมโครงการสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนและหลังการสอน โดยใช้
กิจกรรมโครงการ

	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D	t
ก่อนการใช้กิจกรรมโครงการ	20	7.86	1.94	39.498*
หลังการใช้กิจกรรมโครงการ	20	15.51	2.03	

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางการทดสอบก่อนเรียน นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 7.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.94 คะแนนหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมโครงการ นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 15.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.03 เมื่อเปรียบเทียบโดยใช้การทดสอบค่าที พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมโครงการ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ ผลการใช้กิจกรรมโครงงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ” สรุปดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนและหลังการสอนโดยใช้กิจกรรมโครงงาน

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนและหลังการสอนโดยใช้กิจกรรมโครงงาน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงงานในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 แผน รวมเวลาสอนทั้งหมด 20 ชั่วโมง

1.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2.3 แบบทดสอบทักษะการอ่าน

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เริ่มจากการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาไทย หลังจากนั้นได้สอนโดยใช้กิจกรรมโครงงานเป็นเวลา 20 ชั่วโมง ต่อจากนั้นทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาไทยฉบับเดิม

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t - test)

1.5 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ปรากฏผล ดังนี้

1.5.1 นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมโครงงานภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

1.5.2 นักเรียนที่เรียนด้วยโดยใช้กิจกรรมโครงงานภาษาไทย มีทักษะการอ่านภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

การวิจัย เรื่องผลการสอนแบบกิจกรรม โครงงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่า

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมโครงงานสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรางค์ สากร (2533) ลัดดา สายพานทอง (2533) กมลเพ็ญฟูง (2534) จิรพรรณ แสงหล้า (2532) การที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมโครงงานสูงกว่าก่อนเรียน สืบเนื่องมาจากสาเหตุ ดังนี้

5.1.1 การสอนโดยใช้กิจกรรมโครงงานเป็นการสอนที่ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ ได้ทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ มีโอกาสได้ใช้วิธีการต่างๆในการพัฒนาทักษะทางวิชาการและ

ทักษะทางสังคม ตลอดจนทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการปฏิบัติในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ มาลัย สิงหะ (2545:4) ที่กล่าวว่า การจัดทำโครงการจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2544) ที่ว่า การทำให้ผู้เรียนเรียนอย่างตั้งใจ สนใจ กระตือรือร้น ในสิ่งที่ตนเองกำหนด เป็นการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางการ เรียนรู้ตามสภาพจริงจากการปฏิบัติกิจกรรม โครงการ

5.1.2 การสอนโดยใช้กิจกรรมโครงการทำให้เกิดความรู้จริงที่ได้จากการเรียนรู้ ด้วยตนเองโดยการใช้ปฏิบัติ ตรงกับแนวคิดของวิรัตน์ บัวขาว (2544:8) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นการ สร้างความรู้เพิ่มเติม ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้เดิมที่เป็นปัจจัยสร้างให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ พัฒนาขึ้น โดย สถานการณ์หรือบริบทในการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความรู้ให้เกิดขึ้น

5.2 ความสามารถในการอ่านจากการวัด โดยแบบทดสอบวัดการอ่านหลังเรียนโดยใช้ กิจกรรมโครงการสูงกว่าก่อนเรียน เพราะการจัดกิจกรรมโครงการเป็นการฝึกให้นักเรียนคิด ลง มือปฏิบัติ และเป็นกิจกรรมที่จูงใจให้นักเรียนรักและสนใจแสวงหาความรู้ เช่น การจัดป้ายนิเทศ การจัดมุมรักการอ่าน อัจฉรา ชิวพันธ์ (2546:49) ในการพัฒนาการอ่านมุ่งเพื่อให้นักเรียนได้ พัฒนาการอ่านได้เร็ว เข้าใจเรื่องราวและสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ สามารถตั้งคำถาม และตอบคำถาม ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราว และสามารถสรุปแนวคิดของเรื่องได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การเรียนโดยใช้กิจกรรมโครงการ เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลามาก ดังนั้น ควรจัดตารางเรียนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและใช้ช่วงนอกเวลาเรียนในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจึง จะได้ผลงานที่สมบูรณ์

3.1.2 การเรียนโดยใช้กิจกรรมโครงการสามารถเรียนได้ทั้งรายบุคคล และราย กลุ่มโดยรายกลุ่มจะได้ผลงานที่หลากหลายกว่าและในการจัดกลุ่มควรมีนักเรียน 3-5 คน

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรนำกิจกรรมโครงการไปใช้กับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่นๆ

3.2.2 ควรศึกษาผลความก้าวหน้าในการอ่านสะกดคำในการใช้กิจกรรม โครงการ

3.2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบคะแนนความสามารถ ระหว่างการสอนโดยใช้
กิจกรรมโครงงานกับการสอนแบบอื่นๆ

3.2.4 ควรนำกิจกรรมโครงงานไปทดลองใช้ในระดับชั้นต่างๆ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2546) การจัดการเรียนรู้อุ้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2544) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- จิราภรณ์ ศิริทวี (2542) “ทางเลือกใหม่ของการสร้างปัญญาชน” วารสารกรมวิชาการ
(8 สิงหาคม 2542) หน้า 34
- จุลจักร โนพันธ์และบำรุง นอบน้อม (2536) หนังสือรายวิชา ง321 โครงการ กรุงเทพมหานคร
วัฒนาพานิชจำกัด
- ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542) การสอนภาษาไทย สถาบันราชภัฏธนบุรี ม.ป.ท
- ทิสนา แคมมณี (2545) ศาสตร์การสอน สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธัญญัญญู ชาวเหนือ (2543) “การกำหนดโครงการสำหรับนักเรียน ตามรายวิชา ภาษาไทย
หลักสูตรมัธยมศึกษา” วารสารวิชาการ (6 มิถุนายน 2543) หน้า 61-69
- ธีระชัย ปุณณโชติ (2531) การสอนกิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์ คู่มือสำหรับครู พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นันทิยา บุญเคลือบ (2528) “โครงการวิทยาศาสตร์” วารสาร สสวท. 13 หน้า 46-50
- นุช ม่วงแก้ว (2546) “รายงานผลการสอนภาษาไทย แบบโครงการ รายวิชาภาษาไทย 606”
โรงเรียนดาคีลีประชาสรรค์ อำเภอดาคีลี จังหวัดนครสวรรค์
- ประคอง วรรณสุด (2535) สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปัญญา อุทัยพัฒน์ และอรรถศิษฏ์ (2526) “สมรรถการอักษรกิจ การจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ใน
โรงเรียน” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ หน่วยที่ 8 หน้า 70-89
นนทบุรี ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- มาลีสา เจริญกิจ (2544) “การพัฒนากิจกรรมโครงการเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง พระมหากษัตริย์
ฉบับการ์ตูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
ประถมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- บุษนา สมิตะสิริ (2533) “การทำโครงการวิทยาศาสตร์” ใน เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง
การทำโครงการวิทยาศาสตร์ เชียงใหม่ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ราชบัณฑิตสถาน (2546) *พจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน ฉบับ พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร
 นานมีบุคส์
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2524) *หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2*
 กรุงเทพมหานคร ทวีกิจการพิมพ์
- ลักขณา เรื่องักคี (2542) “โครงการภาษาไทย” (เอกสารเย็บเล่ม การประชุมอบรมคณะครู
 โรงเรียนมะขามสรรเสริญ จังหวัดจันทบุรี) ม.ป.ท.
- ลัดดา ภูเกียรติ (2544) “โครงการเพื่อการเรียนรู้” ใน *หลักการและแนวทางการจัดกิจกรรม*
 กรุงเทพมหานคร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วรรณิ โสมประยูร (2539) *การสอนภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- วิมลศรี สุวรรณรัตน์ (2543) *โครงการภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์เคอร์มาสเตอร์กรุ๊ป
- วิรัตน์ บัวขาว (2544) “กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” *วารสารวิชาการ* หน้า 8
- สนิท ตั้งทวี (2529) *การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- สมคิด พรหมจ้อย (2546) *เทคนิคประเมินโครงการ* สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
 กรุงเทพมหานคร
- สมนึก ภัททิยธนี (2537) *การวัดผลการศึกษา* มหาสารคาม : ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2539) “การประเมินผลทักษะการอ่าน” ใน *เอกสารการเรียนการสอน*
ระดับประถมศึกษา ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2542) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*
 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สุโขทัยธรรมราช, มหาวิทยาลัย (2545) *ประมวลสาระชุดวิชา การวิจัยหลักสูตรและกระบวนการ*
การเรียนการสอน หน่วยที่ 1-4 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช นนทบุรี
- สุคนธ์ สิ้นธนานนท์และคณะ (2545) *การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม*
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน อักษรเจริญทัศน์
- สุจริต เพียรชอบ (2539) *กลวิธีการสอนภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544) *การประเมินผลภาษาไทย* สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 กรุงเทพมหานคร

- สุภาพร เสียงเรืองแสง (2540) “ผลของการสอนโดยใช้กิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ปรินญาณิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ฤทธิ์ชัย ถนอมชาติ (2547) “การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมโครงการ” ปรินญาณการศึกษา มหาวิทยาลัยมหัฒติ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- Booth , Edward O. (1987). *Researcher as Participant : Collaborative in a Primary School , Education and Urban Society*. 20(1) : 55-85;November.
- Cord , John B. (1999). *Project – Learning* , New York : Holt , Rinchart Winston.
- Krajcik , J, S . and others. (1994). “A Collaborative Model for Helping Middle Grade Science Teachers Learn Project – Based Intruction” *Elementary School Journal*. 94(5) : 483-497.
- Meyer , Debra K . and other (1997). “Challange in a Motivation and Strategies in Project – Based Learning” *Elementary School Journal*. 97(5) : 501-522.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ชื่อ	ดร.สุริน ชุมสาย ณ อยุธยา
สถานที่ทำงาน	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วุฒิการศึกษา	ปริญญาเอกด้านหลักสูตรและการสอน
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย แก่นักศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกประถมศึกษา
2. ชื่อ	อาจารย์มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร
สถานที่ทำงาน	หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กทม.
วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท (คม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการสอนภาษาไทย ระดับ 9
3. ชื่อ	อาจารย์เอี่ยมพร ทิพย์ทิพย์พร
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านบางกะปิ (ระดับประถมศึกษา)
วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท (ศ.ศ.ม) นิค้ำ
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ระดับ 9

ภาคผนวก ข

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ

5.1 เข้าใจความสนใจผู้เรียน																				
5.2 เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม																				
5.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ																				
5.4 ช่วยประหยัดเวลาในการสอน																				
6. การเรียนการสอนแทรกคุณธรรม และจริยธรรม																				
6.1 มีการแทรกคุณธรรมและจริยธรรม ในเนื้อหา																				
6.2 มีการแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการ จัดการเรียนการสอน																				
7. การวัดผลประเมินผล																				
7.1 สอดคล้องกับเนื้อหา																				
7.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้																				
7.3 การประเมินผลเป็นไปตามสภาพจริง																				

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

๑. ข้อใดใช้ตัวสะกด มาตรา แม่กง ก. ชน ข. ธง ค. มด	๗. ข้อใดมีตัวสะกดตรงกับคำว่า "ชุ่มช่ำ" ก. จิ้มลิ้ม ข. พุ่มไม้ ค. เชื่อมต่อ
๒. ข้อใดมีตัวสะกดต่างจากพวก ก. ลิง ข. เป็ด ค. ช้าง	๘. คำว่า "รวย" มีตัวสะกดแม่ใด ก. กม ข. กน ค. เกย
๓. ข้อใดใช้ แม่กง สะกดทั้งหมด ก. ถุงมือ ข. กุ้งแห้ง ค. ถุงเท้า	๙. "ตอนบ่าย เจ้าจ้อยเดินเรื่อยเปื่อยไปขาย กล้วย" ข้อความนี้มีคำที่ สะกด แม่เกย กี่คำ ก. ๕ คำ ข. ๖ คำ ค. ๗ คำ
๔. คำว่า "จาน" มีตัวสะกดอยู่ในมาตราใด ก. กง ข. กม ค. กน	๑๐. "เขียว" อ่านสะกดคำได้อย่างไร ก. ขอ - เอีย - ยอ - เขียว ข. ขอ - เอีย - ออ - เขียว ค. ขอ - เอีย - วอ - เขียว
๕. "พ-า-น" มาจากคำว่าอะไร ก. พาง ข. พาน ค. พาม	๑๑. "ผิว" มีตัวสะกดอยู่ในมาตราแม่ใด ก. กน ข. เกย ค. เกอว
๖. "แหลม" มีตัวสะกดตรงกับข้อใด ก. โต๊ะ ข. เข็ม ค. เขือก	๑๒. "เฟือก" อ่านสะกดคำได้อย่างไร ก. ผอ - เอือ - นอ - เฟือก ข. ผอ - เอือ - มอ - เฟือก ค. ผอ - เอือ - กอ - เฟือก

<p>๑๓. ข้อใด สะกดด้วยมาตรา แม่กกทุกคำ</p> <p>ก. รก ยาก</p> <p>ข. ปก หิว</p> <p>ค. กา น้ำ</p>	<p>๑๗. คำว่า "พบ" ออกเสียงสระอะไร</p> <p>ก. โอ</p> <p>ข. อะ</p> <p>ค. โอะ</p>
<p>๑๔. "ติด" มีตัวสะกดอยู่ในมาตราแม่ใด</p> <p>ก. กก</p> <p>ข. กค</p> <p>ค. กด</p>	<p>หนูเล็ก เด็กทั้งหลาย ยานอนตื่นสาย เป็นเด็กเกียจคร้าน ตื่นเช้าจะเบิกบาน สดชื่นสำราญสบายมองใส</p> <p>๑๘. ใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้ คือข้อใด</p> <p>ก. เด็กๆ ต้องสดชื่นเบิกบาน</p> <p>ข. เด็กๆ ต้องตื่นแต่เช้าจะได้สดชื่น</p> <p>ค. เด็กๆ อย่าเป็นคนเกียจคร้าน</p>
<p>๑๕. ข้อใดสะกดด้วยมาตรา แม่กค ทุกคำ</p> <p>ก. ชายหาด</p> <p>ข. มีคบาด</p> <p>ค. วาดเขียน</p>	<p>บทร้อยกรองต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ ๑๙-๒๐</p> <p>"เด็กไทยคือหัวใจของชาติ เด็กฉลาด ชาติเจริญ"</p> <p>๑๙. คำว่า เด็กไทยคือหัวใจของชาติ หมายถึงอย่างไร</p> <p>ก. เด็กมีความสำคัญที่สุด</p> <p>ข. เด็กมีความจำเป็นที่สุด</p> <p>ค. เด็กมีความสะดวกที่สุด</p>
<p>๑๖. ข้อใดใช้ตัวสะกดต่างจากพวก</p> <p>ก. กอบ</p> <p>ข. ดอก</p> <p>ค. จอบ</p>	<p>๒๐. ชาติจะเจริญนั้นเด็กต้องเป็นอย่างไร</p> <p>ก. มีความขยัน</p> <p>ข. มีความอดทน</p> <p>ค. มีความฉลาด</p>

แบบทดสอบทักษะการอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ข้อ	คำ	ผลการอ่าน	
		ถูก	ผิด
๑.	กระทง		
๒.	วัง		
๓.	ข้าง		
๔.	ยาน		
๕.	ก่อน		
๖.	สามทุ่ม		
๗.	รุ่ม		
๘.	จิม		
๙.	เดี่ยว		
๑๐.	หอยลาย		
๑๑.	เข้าแถว		
๑๒.	มะนาว		
๑๓.	เกี่ยวข้าว		
๑๔.	แจก		
๑๕.	ตึก		
๑๖.	โยกเยก		
๑๗.	วาด		
๑๘.	ปอด		
๑๙.	แสบ		
๒๐.	ตะเกียบ		
รวม			

ภาคผนวก ง

แบบประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
แบบประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมโครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	การประเมินผล			ข้อเสนอแนะ
		+๑	0	-๑	
นักเรียนสามารถอ่านสะกดคำในมาตราแม่กง ได้	๑. ข้อใดใช้ตัวสะกด มาตรา แม่กง ก. ชน ข. ธง ค. มด ๒. ข้อใดมีตัวสะกดต่างจากพวก ก. ลิง ข. เป็ด ค. ช้าง ๓. ข้อใดใช้ แม่กง สะกดทั้งหมด ก. ถุงมือ ข. กุ้งแห้ง ค. ถุงเท้า				
นักเรียนสามารถอ่านสะกดคำในมาตราแม่กน ได้	๔. คำว่า "จาน" มีตัวสะกดอยู่ในมาตราใด ก. กง ข. กม ค. กน ๕. "พ-า-น" มาจากคำว่าอะไร ก. พาง ข. พาน ค. พาม				
นักเรียนสามารถอ่านสะกดคำในมาตราแม่กม ได้	๖. "แหลม" มีตัวสะกดตรงกับข้อใด ก. โต้ะ ข. เข็ม ค. เขือก				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบ	การ ประเมินผล			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	๗. ข้อใดมีตัวสะกดตรงกับคำว่า "ซุ่มซำม" ก. จ้มจิ้ม ข. พุ่มไม้ ค. เชื่อมต่อ				
นักเรียนสามารถอ่าน สะกดคำในมาตรา แม่เกย ได้	๘. คำว่า "รวย" มีตัวสะกดแม่ใด ก. กม ข. กน ค. เกย ๙. "ตอนบ่าย เจ้าจ้อยเดินเรื่อย เรื่อย ไปขายกล้วย" ข้อความนี้มีคำที่ สะกด แม่เกย กี่คำ ก. ๕ คำ ข. ๖ คำ ค. ๗ คำ				
นักเรียนสามารถอ่าน สะกดคำในมาตรา แม่เกอว ได้	๑๐. "เขี้ยว" อ่านสะกดคำได้ อย่างไร ก. ขอ - เอีย - ยอ - เขี้ยว ข. ขอ - เอีย - ออ - เขี้ยว ค. ขอ - เอีย - วอ - เขี้ยว				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบ	การ ประเมินผล			ข้อเสนอแนะ
		+๑	0	-๑	
	๑๑. "ผิว" มีตัวสะกดอยู่ในมาตรา แม่ใด ก. กน ข. เกย ค. เกอว				
นักเรียนสามารถอ่าน สะกดคำในมาตรา แม่กก ได้	๑๒. "เฟือก" อ่านสะกดคำได้ อย่างไร ก. ผอ - เอือ - นอ - เฟือก ข. ผอ - เอือ - มอ - เฟือก ค. ผอ - เอือ - กอ - เฟือก ๑๓. ข้อใด สะกดด้วยมาตรา แม่กก ทุกคำ ก. รก ยาก ข. ปก หิว ค. กา ้ น้ำ				
นักเรียนสามารถอ่าน สะกดคำในมาตรา แม่กค ได้	๑๔. "ติด" มีตัวสะกดอยู่ในมาตรา แม่ใด ก. กก ข. กค ค. กด ๑๕. ข้อใดสะกดด้วยมาตรา แม่กค ทุกคำ ก. ชายหาด ข. มีดบาด ค. วาดเขียน				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบ	การ ประเมินผล			ข้อเสนอแนะ
		+๑	0	-๑	
นักเรียนสามารถอ่าน สะกดคำในมาตรา แม่กบ ได้	๑๖. ข้อใดใช้ตัวสะกดต่างจากพวก ก. กอบ ข. ดอก ค. จอบ ๑๗. คำว่า"พบ"ออกเสียงสระอะไร ก. โอ ข. อะ ค. โอะ				
นักเรียนสามารถอ่าน จับใจความสำคัญของ เรื่องที่อ่านได้	หนูเล็ก เด็กทั้งหลาย อย่านอนตื่นสาย เป็นเด็กเกียจคร้าน ตื่นเช้าจะเบิกบาน สดชื่นสำราญ- สบายผ่องใส ๑๘. ใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้ คือข้อใด ก. เด็กๆ ต้องสดชื่นเบิกบาน ข. เด็กๆ ต้องตื่นแต่เช้าจะได้สดชื่น ค. เด็กๆ อย่านอนตื่นสาย บทร้อยกรองต่อไปนี้ตอบคำถาม ข้อ ๑๙-๒๐ "เด็กไทยคือหัวใจของชาติ เด็กฉลาด ชาติเจริญ" ๑๙. คำว่า เด็กไทยคือหัวใจของชาติ หมายถึงอย่างไร ก. เด็กมีความสำคัญที่สุด ข. เด็กมีความจำเป็นที่สุด ค. เด็กมีความสะอาดที่สุด				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบ	การ ประเมินผล			ข้อเสนอแนะ
		+๑	0	-๑	
	๒๐. ชาติจจะเจริญนั้นเด็กต้องเป็น อย่างไร ก. มีความขยัน ข. มีความอดทน ค. มีความฉลาด				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 (.....)

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในการใช้กิจกรรมโครงการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ข้อ	คำ	ผลการอ่าน		การประเมินผล			จุดประสงค์การเรียนรู้
		ถูก	ผิด	+๑	0	-๑	
๑.	กระตัง						นักเรียนสามารถอ่าน สะกดคำในมาตรา แม่กง ได้
๒.	วัง						
๓.	ช้าง						
๔.	ขาน						นักเรียนสามารถอ่าน สะกดคำในมาตราแม่กน ได้
๕.	ก่อน						
๖.	สามทุ่ม						นักเรียนสามารถอ่านสะกดคำ ในมาตราแม่กม ได้
๗.	ร่วม						
๘.	จิม						
๙.	เลื้อย						นักเรียนสามารถอ่านสะกดคำ ในมาตราแม่เกย ได้
๑๐.	หอยลาย						
๑๑.	เข้าแถว						นักเรียนสามารถอ่านสะกดคำ ในมาตราแม่เกอว ได้
๑๒.	มะนาว						
๑๓.	เคี้ยวข้าว						
๑๔.	แจก						นักเรียนสามารถอ่านสะกดคำ ในมาตราแม่กก ได้
๑๕.	ตึก						
๑๖.	โยกเขก						นักเรียนสามารถอ่านสะกดคำ ในมาตราแม่กด ได้
๑๗.	วาด						
๑๘.	ปอด						นักเรียนสามารถอ่านสะกดคำ ในมาตราแม่กบ ได้
๑๙.	แสบ						
๒๐.	ตะเกียบ						ในมาตราแม่กบ ได้
รวม							

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก จ

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม โครงการ

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบกิจกรรมโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๕
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง โครงการของฉัน แผนที่ ๑ เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่กง
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้ ท.1.1

สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่านได้คล่องและเร็ว เข้าใจความหมายของคำ
 และ ข้อความที่อ่าน

๒. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

อ่านสะกดคำได้ถูกต้องตามหลักการสะกดคำตามมาตราตัวสะกด

๓. สาระสำคัญ

การอ่านเป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการฝึกฝน เพื่ออ่านคำต่างๆ ได้ถูกต้อง โดยใช้
 กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนิน
 ชีวิต

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ มาตรการ หรือ แม่กง คือพยางค์ที่มีพยัญชนะ "ง" สะกด เช่น ลิง ช้าง รุ้ง มุ้ง เป็นต้น

๔.๒ การอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ง สะกด

คำ	การสะกดคำแจกลูก					คำอ่าน
	พยัญชนะ	สระ	ตัวสะกด	คำอ่าน	วรรณยุกต์	
ลิง	ล	-	ง	ลิง	-	-
ช้าง	ช	-า	ง	ช้าง	๕	ช้าง
รุ้ง	ร	;	ง	รุ้ง	๕	รุ้ง
มุ้ง	ม	;	ง	มุ้ง	๕	มุ้ง

๕. จุดประสงค์การเรียนรู้

๕.๑ นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูก คำที่มี ง สะกด ได้ อย่างน้อย 5 คำ

๕.๒ นักเรียนศึกษาค้นคว้าคำที่มี ง สะกด จากเรื่องที่สนใจได้ อย่างน้อย 5 คำ

ด้วยกิจกรรมโครงการได้

๖. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

๖.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. นักเรียนเล่นเกมทายคำจากภาพ โดยเปิดภาพเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง แล้วให้นักเรียนทายและอ่านคำตอบที่ตรงกับภาพแล้วนำบัตรคำตอบติดได้ภาพ

๒. ครูสนทนา ซักถามเกี่ยวกับคำที่อ่านจะเป็นคำได้ภาพที่มีพยัญชนะท้ายคำเหมือนกันคือมี "ง" เป็นตัวสะกด

๖.๒ ขั้นดำเนินการสอน

กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

๓. นักเรียนแบ่งกลุ่มไม่เกิน ๕ คน เลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม แบ่งความรับผิดชอบ

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหัวข้อการเรียน ตามสาระการเรียนรู้ การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ กง ในหัวข้อ

- ชื่อสัตว์ต่างๆ ที่มี ง เป็นตัวสะกด
- ชื่อของใช้ที่มี ง เป็นตัวสะกด
- ชื่อนักเรียนในโรงเรียนที่มี ง เป็นตัวสะกด
- ชื่อต้นไม้ ดอกไม้ บริเวณโรงเรียนที่มี ง เป็นตัวสะกด
- ชื่อเครื่องแต่งกายที่มี ง เป็นตัวสะกด
- ชื่ออุปกรณ์การเรียนที่มี ง เป็นตัวสะกด

๕. นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดหัวข้อที่จะศึกษาโดยแบ่งความรับผิดชอบความสมัครใจ

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๖. นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ กง จากหนังสือในห้องสมุด แหล่งเรียนรู้บริเวณ โรงเรียนเพื่อให้ได้รับเนื้อหาสาระต่างๆ ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น

เขียนเค้าโครงโครงการหรือแผนผังความคิด

๗. ครูสอนวิธีการทำโครงการให้นักเรียนเข้าใจว่าคืออะไร มีกี่ประเภท ทำอย่างไร แล้วจึงให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดหัวข้อที่จะศึกษาโดยแบ่งความรับผิดชอบแล้วนำผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มร่วมกันกำหนดเขียนลงในเค้าโครงโครงการภาษาไทย โดยคำนึงถึงความประหยัด ปลอดภัย นักเรียนนำเค้าโครง โครงการภาษาไทย ส่งให้ครูตรวจ แนะนำ แนะนำเพิ่มเติม

เค้าโครงการเขียนโครงการภาษาไทย

การเขียนเค้าโครงของโครงการภาษาไทย ครูที่ปรึกษาให้นักเรียนเสนอตามหัวข้อ
หรือเสนอเป็นบทๆดังนี้

เค้าโครงของโครงการภาษาไทย

เรื่อง

.....

คณะผู้จัดทำ

.....

.....

ครูที่ปรึกษา

.....

โรงเรียน.....

สำนักงานเขต.....จังหวัด.....

ที่มาและความสำคัญของโครงการ

.....

.....

วัตถุประสงค์

.....

.....

อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการศึกษา

.....

.....

วิธีดำเนินการ

.....

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

เอกสารอ้างอิง

.....

ปฏิบัติโครงการ

๘. นักเรียนในแต่ละกลุ่มปฏิบัติงานโครงการตามเค้าโครงที่กำหนดไว้ พร้อมส่งให้ ครูตรวจเป็นระยะ เป็น 3 ระยะ คือ

ระยะเริ่มต้นโครงการเป็นระยะที่ครูต้องสังเกต สร้างความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อทำการศึกษาลงละเอียด การสร้างความสนใจค้นหาได้จากการบอกเล่าของผู้ใหญ่ ประสบการณ์ของนักเรียนหรือครู จากเอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ จากการเล่าของเด็ก จากความคิดที่เกิดขึ้นจากวัสดุสิ่งของที่ครูนำมาให้ในห้องเรียน

ระยะที่ 2 ขั้นพัฒนาโครงการเป็นขั้นที่นักเรียนกำหนดหัวข้อคำถาม หรือประเด็นปัญหาที่นักเรียนอยากรู้ อยากรู้เห็น แล้วตั้งสมมุติฐาน ตามด้วยการลงมือปฏิบัติจนค้นพบด้วยการลงมือปฏิบัติตามขั้นตอน คือ นักเรียนกำหนดปัญหาที่จะศึกษา นักเรียนตั้งสมมุติฐาน

ระยะที่ 3 ขั้นรวบรวมสรุปเป็นระยะสุดท้ายของโครงการที่นักเรียนค้นพบคำตอบของปัญหาแล้ว และเด็กได้แสดงให้เห็นว่าได้สิ้นสุดความสนใจในหัวข้อโครงการเดิมและเริ่มหันเหความสนใจไปสู่เรื่องใหม่ ระยะนี้เป็นระยะที่ครูและนักเรียนจะได้แบ่งปันประสบการณ์การทำงาน และแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการทำงานตลอดโครงการแก่คนอื่น ๆ ครูแนะนำแก้ไขเพิ่มเติม

๖.๓ ขั้นสรุป

การเขียนรายงานสรุปผลโครงการ

๙. นักเรียนแต่ละคนภายในกลุ่ม เขียนรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้า ตามแต่กิจกรรมโครงการเป็นรูปเล่มดังนี้

โครงการภาษาไทย

เรื่อง

.....

จัดทำโดย

.....
.....
.....
.....
.....

ระดับชั้น.....

.....ครูที่ปรึกษา

.....ครูที่ปรึกษาร่วม

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ กลุ่มสาระ.....

โรงเรียนวัดยานนาวา

สำนักงานเขตสาทร

กรุงเทพมหานคร

การแสดงผลงานโครงการ เอกสาร

๑๐. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานจากการดำเนินการที่เป็นรูปเล่มมาจัดแสดงในรูปแบบต่างๆ โดยอาจนำเสนอ ชี้นำงาน นิทรรศการ การนำเสนอด้วยวาจา อภิปรายร่วมด้วยก็ได้

๑๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมซักถาม แสดงความคิดเห็น ชมเชย

๗. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

๗.๑ เกมทายคำจากภาพ

๗.๒ บัตรคำ และ ภาพ ลิง ช้าง ฝรั่ง มุ้ง

๗.๓ ตารางการอ่านสะกดคำและแจกลูก

๗.๔ นักเรียนในห้อง นักเรียนในโรงเรียน

๗.๕ แหล่งเรียนรู้ ห้องเรียน ห้องสมุด บริเวณโรงเรียน สวนพฤกษชาติ

๗. การวัดประเมินผล

๗.๑ วิธีการวัดและประเมิน

ประเมินชิ้นงาน โครงการภาษาไทย

การส่งผลงาน ผลงานที่ส่งมี 2 ส่วน

- 1) ชิ้นงานมีองค์ประกอบตามประเภทของงาน เช่น รายงานการค้นคว้า
จะต้องมี คำนำ สารบัญ เอกสารอ้างอิง
- 2) ผลงานประกอบ ส่งเพิ่มร่องรอยการทำงานซึ่งประกอบด้วยเค้าโครง
ผลงานที่ส่งแต่ละครั้ง ร่องรอยการตรวจผลงาน มาพร้อมกับชิ้นงาน
เกณฑ์การให้คะแนน ได้กำหนดเป็นคะแนน ข้อละ 5 คะแนน ดังนี้
  - 1) ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผลงาน แปลกใหม่ สร้างสรรค์ หรือ
ประยุกต์ขึ้นใหม่ด้วยตนเอง ด้วยการสังเคราะห์ความรู้ทางภาษาไทยที่เรียนมา
  - 2) เนื้อหาสาระ หมายถึง มีเนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชา เนื้อหาสาระมี
ประโยชน์จริงใจ เนื้องานที่เหมาะสมกับจำนวนผู้จัดทำ
  - 3) องค์ประกอบของงาน หมายถึง ลักษณะโดยรวมของผลงานมีความ
ประณีต สวยงาม ชัดเจน เหมาะสมกับการนำเสนอ
  - 4) สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง ผลงานมีความสอดคล้อง
กับจุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถพัฒนาทักษะทางภาษาตามที่วางไว้

เกณฑ์การประเมินผลงาน

คะแนน	16 – 20	คะแนน	เป็นผลงานยอดเยี่ยม
คะแนน	14-15	คะแนน	เป็นผลงานดีเด่น
คะแนน	12 – 14	คะแนน	เป็นผลงานดี
คะแนน	10 – 11	คะแนน	เป็นผลงานพอใช้

๗.๒ เครื่องมือการวัดและประเมิน

แบบทดสอบการอ่านสะกดคำ

เกณฑ์การประเมินผลงาน

คะแนน	10	คะแนน	เป็นผลงานดีเด่น
คะแนน	8 - 9	คะแนน	เป็นผลงานดี
คะแนน	6-7	คะแนน	เป็นผลงานพอใช้
คะแนนต่ำกว่า 5		คะแนน	เป็นผลงานที่ต้องปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบกิจกรรมโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง โครงงานของฉัน แผนที่ ๒ เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ กน
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้ ท1.1

สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่านได้คล่องและเร็ว เข้าใจความหมายของคำ และ ข้อความที่อ่าน

๒. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

อ่านสะกดคำได้ถูกต้องตามหลักการสะกดคำตามมาตราตัวสะกด

๓. สาระสำคัญ

การอ่านเป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการฝึกฝน เพื่ออ่านคำต่างๆ ได้ถูกต้องโดยใช้กระบวนการ อ่านสร้างความรู้ และความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ มาตรา กน หรือ แม่ กน คือ พยางค์ที่มีพยัญชนะ "น" สะกด เช่น กิน งาน ปีน เทียน บ้าน เป็นต้น

๔.๒ การอ่านสะกดคำ และ แจก ลูก คำ ที่มี น สะกด

คำ	การสะกดคำ แจก ลูก					คำอ่าน
	พยัญชนะ	สระ	ตัวสะกด	คำอ่าน	วรรณยุกต์	
กิน	ก	ิ	น	กิน	-	-
งาน	จ	-า	น	งาน	-	-
ปีน	ป	ิ	น	ปีน	-	-
เทียน	ท	เีย	น	เทียน	-	-
บ้าน	บ	-า	น	บาน	ั	บ้าน

๕. จุดประสงค์การเรียนรู้

๕.๑ นักเรียนอ่านสะกดคำ และ แจก ลูก คำ ที่มี น สะกด ได้ อย่างน้อย 5 คำ

๕.๒ นักเรียนค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงการได้ อย่างน้อย 5 คำ

๖. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

๖.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูนำเสนอการอ่านคำในวงล้อคำ คำที่สะกดในมาตรา แม่กน (โดยปิดบังส่วนที่อยู่ในกรอบไว้ก่อน) ให้นักเรียนอ่านคำที่อยู่ในวงล้อคำและฝึกอ่านสะกดคำ

๒. ครูนำเสนอปัญหาวงล้อคำให้นักเรียนศึกษาและหาคำที่อ่านได้ในวงล้อคำ โดยครูเป็นผู้ใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันศึกษาเป็นรายบุคคล สภาพจริงที่เกิดขึ้น

๓. กลุ่มนักเรียน ๖ -๘ คน นำเสนอการอ่านคำต่างๆ ที่สะกดในมาตราแม่ กน ที่คิดและเป็นคำที่สนใจ

๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการอ่านออกเสียง สะกดคำและจากดูความหมายของคำ

๖.๒ ขั้นดำเนินการสอน

กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

๕. นักเรียนแบ่งกลุ่มไม่เกิน 5 คน เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม แบ่งความรับผิดชอบ

๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหัวข้อการเรียนตามสาระการเรียนรู้ การอ่านคำที่สะกดในมาตรา แม่กน ในหัวข้อ

- วงล้อคำที่สะกดในมาตราแม่กน	"ของใช้ในบ้าน"
- ต้นไม้ คำที่สะกดคำในมาตราแม่กน	"ผลไม้"
- รถไฟ คำที่สะกดในมาตราแม่กน	"ผัก"
- โมงบาย คำที่สะกดในมาตราแม่กน	"อุปกรณ์การเรียน"
- พจนานุกรม คำที่สะกดในมาตราแม่กน	"อาหาร"

๗. นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกัน กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา โดยแบ่งความรับผิดชอบตามความสมัครใจ

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๘. นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เรื่องการอ่านคำสะกดในมาตราแม่กน จากหนังสือวารสาร หนังสือพิมพ์ ในห้องสมุด แหล่งเรียนรู้บริเวณโรงเรียนเพื่อให้ได้รับเนื้อหาสาระต่างๆ ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น

เขียนเค้าโครงงาน หรือแผนผังความคิด

๙. นักเรียนในแต่ละกลุ่มนำผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มร่วมกัน กำหนด เขียนลงในเค้าโครง โครงงานภาษาไทย โดยคำนึงถึงความประหยัด ปลอดภัย นักเรียนนำเค้าโครง โครงงานภาษาไทย ส่งให้ครูตรวจ แนะนำ ชี้แนะเพิ่มเติม

ปฏิบัติโครงการ

๑๐. นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติงานโครงการ ตามเค้าโครงที่กำหนดไว้ พร้อมส่งให้ครูตรวจเป็นระยะ ครูแนะนำ แก้ไข เพิ่มเติม

๖.๓ ขั้นสรุป

การเขียนรายงานสรุปผลโครงการ

๑๑. นักเรียนแต่ละคนภายในกลุ่ม เขียนรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามแบบกิจกรรม โครงการเป็นรูปเล่ม

การแสดงผลงานโครงการ เอกสาร

๑๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานจากการดำเนินการมาจัดแสดงในรูปแบบต่างๆ โดยนำเสนอเป็นชิ้นงาน การนำเสนอด้วยวาจา อภิปรายร่วมด้วยก็ได้

๑๓. นักเรียนในกลุ่มร่วมซักถาม แสดงความคิดเห็น ชมเชย

๗. สื่อการเรียน / แหล่งการเรียนรู้

- ๗.๑ เกมวงล้อคำที่สะกดด้วยมาตราแม่กน
- ๗.๒ บัตรคำและภาพกิน หิน จาน บ้าน ปิ่น เทียน
- ๗.๓ ตารางการอ่านสะกดคำและแจกลูก
- ๗.๔ หนังสือ เรื่อง ของใช้ภายในบ้าน
- ๗.๕ หนังสือ เรื่อง ผลไม้
- ๗.๖ หนังสือ เรื่อง ผัก
- ๗.๗ หนังสือ เรื่อง สัตว์
- ๗.๘ หนังสือ เรื่อง อุปกรณ์การเรียน
- ๗.๙ พจนานุกรมไทย
- ๗.๑๐ แหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องเรียน บริเวณโรงเรียน

๘. การวัดประเมินผล

๘.๑ วิธีวัดและประเมิน

ประเมินชิ้นงาน โครงการภาษาไทย

ประเมินการอ่านสะกดคำ

๘.๒ เครื่องมือการวัดและประเมิน

แบบประเมินชิ้นงาน โครงการภาษาไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบกิจกรรมโครงงาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๔๘
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง โครงงานของฉัน แผนที่ ๓ เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ กม
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญ

การอ่านเป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการฝึกฝน เพื่ออ่านคำต่างๆ ได้ถูกต้องโดยใช้กระบวนการ อ่านสร้างความรู้ และความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

๒. สาระการเรียนรู้

๒.๑ มาตราคม หรือ แม่กม คือพยางค์ที่มีพยัญชนะ "ม" สะกด เช่น แคม เข้ม แซ่ม ยิ้ม แยม

๒.๒ การอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ม สะกด

คำ	การสะกดคำแจกลูก					คำอ่าน
	พยัญชนะ	สระ	ตัวสะกด	คำอ่าน	วรรณยุกต์	
แคม	ค	แ	ม	แคม	-	-
ยิ้ม	ย	ิ	ม	ยิม	ˊ	ยิ้ม
แยม	ย	แ	ม	แยม	ˊ	แยม
แซ่ม	ซ	แ	ม	แซม	ˊ	แซ่ม
เขื่อม	ข	เ-อ	ม	เขื่อม	ˊ	เขื่อม

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูก คำที่มี ม สะกด ได้ อย่างน้อย 5 คำ

๓.๒ นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรม โครงงานได้ อย่างน้อย 5 คำ

๔. กิจกรรมการเรียนการสอน

๔.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสอนอ่านเนื้อเพลงแม่ กม ๑ รอบ

๒. นักเรียนร้องเพลงตามเทปเพลง

๓. นักเรียนและครูสรุปความหมายของเพลง

๔.๒ ขั้นดำเนินการสอน

๔. นักเรียนอ่านเรื่อง "ยิ้มแยมแจ่มใส" ตามครู ๑ รอบ แล้วฝึกอ่านเองอีก ๑ รอบ

๕. นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่สะกดมาตรา แม่กม แล้วฝึกอ่าน มีคำว่า เชื่อม แซ่ม ยิ้ม แซ่ม
แถม

๖. นักเรียนอ่านเรื่อง "ยิ้มแซ่มแจ่มใส" แล้วตอบคำถาม

๑) ลูกชายฝาแฝดของลุงเชื่อม ชื่ออะไร.....

๒) ใครพา ยิ้มกับแซ่ม ไปซื้อเสื้อผ้าชุดนักเรียน.....

๓) ทำไมป้าแซมจึงบอกให้ ยิ้มกับแซ่มแปร่งฟันหลังกินข้าวแล้วทุกมือ.....

๔) เมื่อถึงโรงเรียนใครมาทักทาย ยิ้มกับแซ่ม.....

๕) คุณครูของ ยิ้มกับแซ่ม ชื่ออะไร.....

๗. ครูนำเสนอให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากการอ่านเรื่องอื่นๆ ที่สนใจ

กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

๘. แบ่งกลุ่มนักเรียนไม่เกิน ๕ คน เลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม แบ่งความ
รับผิดชอบ

๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหัวข้อ การเรียนตามสาระการเรียนรู้ การอ่านคำที่สะกดใน
มาตราแม่กม แบ่งความรับผิดชอบตามความสมัครใจ

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑๐. นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ศึกษาค้นคว้าเรื่องที่อ่านจากหนังสือแบบเรียน นิทาน
หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร ห้องสมุดอื่นอ่าน

เขียนเค้าโครงงาน หรือแผนผังความคิด

๑๑. นักเรียนในแต่ละกลุ่มนำผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มร่วมกัน
กำหนด เขียนลงในเค้าโครง โครงงานภาษาไทย โดยคำนึงถึงความประหยัด ปลอดภัย นักเรียนนำ
เค้าโครง โครงงานภาษาไทย ส่งให้ครูตรวจ แนะนำ ชี้แนะ เพิ่มเติม

ปฏิบัติโครงงาน

๑๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติงานโครงงาน ตามเค้าโครงที่กำหนดไว้ พร้อมส่งให้ครู
ตรวจเป็นระยะ ครูแนะนำ แก้ไข เพิ่มเติม

๔.๓ ขั้นสรุป

การเขียนรายงานสรุปผลโครงงาน

๑๓. นักเรียนแต่ละคนภายในกลุ่มเขียนรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามแบบ
กิจกรรม โครงงานเป็นรูปเล่ม

การแสดงผลงานโครงการ เอกสาร

๑๔. นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำผลงานจากการดำเนินการมาจัดแสดงในรูปแบบต่างๆ โดยนำเสนอเป็นชิ้นงาน การนำเสนอด้วยวาจา อภิปราย ร่วมด้วยก็ได้

๑๕. นักเรียนในกลุ่มร่วมซักถาม แสดงความคิดเห็น ชมเชย

๕. สื่อการเรียน / แหล่งการเรียนรู้

๕.๑ บทอ่านเรื่อง "อ้มเข้มแจ่มใส"

๕.๒ บัตรคำ แกรม อ้ม เข้ม เข้ม เข้ม

๕.๓ ตารางการอ่านสะกดคำและแจกลูก

๕.๔ หนังสือแบบเรียน

๕.๕ นิทาน

๕.๖ วารสาร

๕.๗ นิตยสาร

๕.๘ หนังสือพิมพ์

๕.๙ แหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องสมุดขึ้นอ่าน มุมหนังสือ

๖. การวัดประเมินผล

๖.๑ วิธีวัดและประเมิน

ประเมินชิ้นงาน โครงการภาษาไทย

ประเมินการอ่านสะกดคำ

๖.๒ เครื่องมือการวัดและประเมิน

แบบประเมินชิ้นงาน โครงการภาษาไทย

แบบประเมินการอ่านสะกดคำ

เพลง แม่กม

เนื้อร้อง จำรัส ศรีรักษา

ทำนอง Jingle Bells

กม กม กม กม กม กม
 กม กม กม กม กม กม
 กม กม กม กม กม กม
 กม กม กม กม กม กม
 ม. ม้า นั้นตามหลังคำ
 ถ้าเห็นจงจำไว้

มารู้จักแม่กม
 จำแม่กมให้คินะ
 มารู้จัก แม่กม
 จำแม่กมให้คิ
 หนุจงจำให้ได้
 ว่าคำนั้นก็คือแม่ กม

บทอ่าน เรื่อง

ยิ้ม แยม แจ่มใส

ลุงเชื่อม และป้าแหม่ม คีใจที่ยิ้มกับแยม ลูกชายฝาแฝดของแกเป็นเด็กดี รู้จักช่วยเหลือพ่อแม่ ทำงานบ้าน รดน้ำต้นไม้ เอาอาหารให้เปิด ไข่ และห่าน กินทุกวัน ยิ้มและแยมเรียนอยู่ชั้น ประถมศึกษาปีที่หนึ่ง มีคุณครูทองแถมเป็นครูประจำชั้น ทั้งยิ้มและแยมเป็นเด็กดี ตั้งใจเรียน หนังสือ เชื้อฟังพ่อแม่และคุณครู

โรงเรียนใกล้เปิดเรียนแล้ว ป้าแหม่มพายิ้มกับแยมไปซื้อเสื้อผ้านักเรียนชุดใหม่ พี่น้องสอง คนคีใจมาก เขายกมือไหว้ป้าแหม่มแล้วพูดว่า ขอบคุณครับคุณแม่

เปิดเรียนวันแรก ยิ้มและแยมตื่นนอนแต่เช้า ล้างหน้า แปรงฟัน อาบน้ำ แต่งตัว สวมชุด นักเรียนชุดใหม่ ที่แม่เพิ่งซื้อให้แล้วไปกินข้าวจวนอิม แม่บอกให้เขาแปรงฟันให้สะอาด หลังจาก กินข้าวแล้ว เพื่อกำจัดเศษอาหารในปากและชอกฟันให้หมดสิ้น ป้องกันฟันผุ ยิ้มกับแยมทำตามที แม่แนะนำ

ก่อนไปโรงเรียน ยิ้มและแยมไหว้คุณพ่อคุณแม่แล้วเดินไปโรงเรียนด้วยกัน เมื่อถึง โรงเรียน เขาพบคุณครูทองแถม เขาไหว้คุณครูแล้วเดินเข้าห้องเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบกิจกรรมโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๔๕
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง โครงงานของฉัน แผนที่ ๔ เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ เกย
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญ

การอ่านเป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการฝึกฝน เพื่ออ่านคำต่างๆ ได้ถูกต้อง โดยใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

๒. สาระการเรียนรู้

๒.๑ มาตราแม่ หรือ แม่เกย คือพยางค์ที่มีพยัญชนะ "ย" สะกด เช่น ขาย คอย สวย ร้าย น้อย ช่วย กล้วย

๒.๒ การอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ย สะกด

คำ	การสะกดคำแจกลูก					คำอ่าน
	พยัญชนะ	สระ	ตัวสะกด	คำอ่าน	วรรณยุกต์	
ขาย	ข	-า	ย	ขาย	-	-
คอย	ค	อ	ย	คอย	-	-
สวย	ส	ัว	ย	สวย	-	-
ร้าย	ร	-า	ย	ร้าย	ั	ร้าย
น้อย	น	อ	ย	น้อย	ั	น้อย
ช่วย	ช	ัว	ย	ช่วย	ั	ช่วย
กล้วย	ก	ัว	ย	กล้วย	ั	กล้วย

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูก คำที่มี ย สะกด ได้ อย่างน้อย 5 คำ

๓.๒ นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงการได้ อย่างน้อย 5 คำ

๔. กิจกรรมการเรียนการสอน

๔.๑ นำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสอนอ่านเนื้อเพลงแม่ เกย ๑ รอบ

๒. นักเรียนร้องเพลงตามเทปเพลง

๓. นักเรียนและครูสรุปความหมายของเพลง

๔.๒ ขั้นดำเนินการสอน

๔. นักเรียนอ่านเรื่อง "น้ำอ้อยกับแม่" ตามครู ๑ รอบ แล้วฝึกอ่านเองอีก ๑ รอบ

๕. นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่สะกดมาตรา แม่เกย แล้วฝึกอ่าน ได้แก่ ด้้อย น้อย ดอย ฝ้าย เชียงราย น้ำอ้อย กล้วย มากมาย บ่าย รอย ภัย ค่อย ช้าย ช้อย ขาย บัวลอย ร้อย มาลัย ค้วย สวย ป้าย จ่าย ปวย เรียบร้อย ช่วย

๖. ครูแจกบัตรคำที่อยู่ในซองให้นักเรียนคนละ ๑ คำ แล้วอ่านคำได้ที่ละคน

๗. ครูนำเสนอให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากการอ่านเรื่องอื่นๆ ที่สนใจ

กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

๘. แบ่งกลุ่มนักเรียนไม่เกิน ๕ คน เลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม แบ่งความรับผิดชอบ

๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหัวข้อ การเรียนตามสาระการเรียนรู้ การอ่านคำที่สะกดในมาตรา แม่เกย แบ่งความรับผิดชอบตามความสมัครใจ

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑๐. นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ศึกษาค้นคว้าเรื่องที่อ่านจากหนังสือแบบเรียน นิทาน หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร

เขียนเค้าโครงงาน หรือแผนผังความคิด

๑๑. นักเรียนในแต่ละกลุ่มนำผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มร่วมกัน กำหนด เขียนลงในเค้าโครง โครงงานภาษาไทย โดยคำนึงถึงความประหยัด ปลอดภัย

๑๒. นักเรียนนำเค้าโครง โครงงานภาษาไทย ส่งให้ครูตรวจ แนะนำ ชี้แนะ เพิ่มเติม

ปฏิบัติโครงงาน

๑๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติงานโครงงาน ตามเค้าโครงที่กำหนดไว้ พร้อมส่งให้ครูตรวจเป็นระยะ ครูแนะนำ แก้ไข เพิ่มเติม

๔.๓ ขั้นสรุป

การเขียนรายงานสรุปผลโครงงาน

๑๔. นักเรียนแต่ละคนภายในกลุ่มเขียนรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามแบบกิจกรรมโครงงานเป็นรูปเล่ม

การแสดงผลงานโครงงาน เอกสาร

๑๕. นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำผลงานจากการดำเนินการมาจัดแสดงในรูปแบบต่างๆ โดยนำเสนอเป็นชิ้นงาน การนำเสนอด้วยวาจา อภิปราย ร่วมด้วยก็ได้

๑๖. นักเรียนในกลุ่มร่วมซักถาม แสดงความคิดเห็น ชมเชย

๕. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

๕.๑ บทอ่านเรื่อง “น้ำอ้อย กับแม่”

๕.๒ บัตรคำ ขาย คอย สวย ร้าย น้อย ช่วย กลัว

๕.๓ ตารางการอ่านสะกดคำและแจกลูก

๕.๔ หนังสือแบบเรียน

๕.๕ นิทาน

๕.๖ วารสาร

๕.๗ นิตยสาร

๕.๘ หนังสือพิมพ์

๕.๙ แหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องสมุดยืมอ่าน มุมหนังสือ

๖. การวัดประเมินผล

๖.๑ วิธีวัดและประเมิน

ประเมินชิ้นงาน โครงการภาษาไทย

ประเมินการอ่านสะกดคำ

๖.๒ เครื่องมือการวัดและประเมิน

แบบประเมินชิ้นงาน โครงการภาษาไทย

แบบประเมินการอ่านสะกดคำ

เพลง แม่เกย

เนื้อร้อง จำรัส ศรีรักษา

ทำนอง พม่าเขว

เกย เกย เกย รู้จักแม่เกย หรือไม
 ย. ชักยั ตามหลังคำใด
 เป็นมาตราไทย เรียก แม่ เกย (ซ้ำ)
 เช่น เขย เลย นาย ชาย อาย

บทอ่าน เรื่อง

น้ำอ้อย กับแม่

ป้าด้อยเป็นเมียลุงน้อย บ้านของแกอยู่บนคอกที่เชิงทราย แกมีลูกสาวชื่อน้ำอ้อย ลุงน้อย
 ทำไร่ ปลูกฝ้าย ปลูกอ้อย ปลูกกล้วยไว้มากมาย เวลาบ่ายแกเข้าไปในไร่เห็นรอยเท้าคนร้ายเข้ามา
 ลัก ฝ้าย กล้วย และอ้อย

ลุงน้อย ป้าด้อย และน้ำอ้อยจึงย้ายบ้านมาอยู่ที่เขาอ้อย แกขายขนมบัวลอยและร้อย
 พวงมาลัยให้น้ำอ้อยขาย น้ำอ้อยฝึกร้อยพวงมาลัยด้วย น้ำอ้อยมีฝีมือร้อยมาลัยได้สวย เวลาบ่าย
 เจานำมาลัยไปขายที่ป้ายรถประจำทางซึ่งมีผู้คนมากมาย พวงมาลัยของเขาขายดี ได้กำไร พอมีเงิน
 เก็บไว้ใช้จ่ายในยามเจ็บป่วย น้ำอ้อยเป็นเด็กดีมีน้ำใจ พูจจาไพเราะ เรียบร้อย รู้จักช่วยแม่ทำงาน
 ป้าด้อย จึงรักน้ำอ้อยมาก

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบกิจกรรมโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง โครงงานของฉัน แผนที่ ๕ เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ เกว
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญ

การอ่านเป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการฝึกฝน เพื่ออ่านคำต่างๆ ได้ถูกต้อง โดยใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

๒. สาระการเรียนรู้

๒.๑ มาตราเกว หรือ แม่เกว คือพยางค์ที่มีพยัญชนะ "ว" สะกด เช่น แมว ขาว หิว ข้าว แก้ว ก้าว เร้ว เป้ว แจว เต้ว แกว ยาว เป็นต้น

๒.๒ การอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ว สะกด

คำ	การสะกดคำแจกลูก					คำอ่าน
	พยัญชนะ	สระ	ตัวสะกด	คำอ่าน	วรรณยุกต์	
ขาว	ข	-า	ว	ขาว	-	-
หิว	ห	-ิ	ว	หิว	-	-
แมว	ม	-แ	ว	แมว	-	-
แก้ว	ก	-แ	ว	แก้ว	๕	แก้ว
เป้ว	ป	-แ	ว	เป้ว	๕	เป้ว
เร้ว	ร	-ะ	ว	เร้ว	-	-

สระ -ะ เมื่อมีตัวสะกด สระ -ะ จะเปลี่ยนเป็น " ๕ "

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูก คำที่มี ว สะกด ได้ อย่างน้อย 5 คำ

๓.๒ นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรม โครงงานได้ อย่างน้อย 5 คำ

๔. กิจกรรมการเรียนการสอน

๔.๑ นำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูทบทวนปริศนาคำทายแล้วให้นักเรียนตอบ

- อะไรเอ่ย มีแสงระยิบระยับบนท้องฟ้าตอนกลางคืน (ดาว)

- อะไรเอ่ย ชาวนาใช้เกี่ยวข้าว (เคียว)
- อะไรเอ่ย ที่คู่กับเจ้าสาว (เจ้าบ่าว)
- อะไรเอ่ย เป็นสีที่ตรงข้ามกับสีดำ (สีขาว)
- อะไรเอ่ย เป็นอาหารหลักของคนไทย (ข้าว)

๒. ครูนำคำปริศนาคำทาย และคำตอบติดบนกระดานให้นักเรียนฝึกอ่าน

๔.๒ ขั้นตอนการสอน

๑. นักเรียนอ่าน

บทร้อยกรอง แม่ เกอว

ผู้แต่ง จำรัส ศรีรักษา

แม่เกอว นั้นไม่ยาก

ไม่ลำบากหากจะจำ

ว. แหวน ตามหลังคำ

หนุงจ่าให้ขึ้นใจ

เช่น แมว ขาว หิว ข้าว

หนุงแก้ว ก้าว เดินเร็วไว

หนุงแป้ว แจวเรือไป

หางหนุง แต้ว เข้า แถว ยาว

๔. นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่สะกดมาตรา แม่เกอว แล้วหัดอ่าน แมว ขาว หิว ข้าว แก้ว ก้าว เร็ว แป้ว แจว แต้ว แถว ยาว

๕. ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุปคำที่สะกดมาตรา แม่เกอว คือคำที่มี ๖ สะกด ท้ายพยางค์

๖. ครูนำเสนอให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากการอ่านเรื่องอื่น หรือบทร้อยกรองอื่นที่สนใจ

กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

๑. บทร้อยกรอง แม่เกอว

๒. ปริศนาคำทาย แม่เกอว

๓. ข่าวเหตุการณ์ประจำวัน ที่มีคำสะกดมาตรา แม่เกอว

๔. ชื่อคนที่มีคำสะกด มาตรา แม่เกอว

๕. อาหารที่มีคำสะกด มาตรา แม่เกอว

๖. นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ร่วมกันกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา โดยแบ่งความรับผิดชอบตามความสมัครใจ

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๗. นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ เกอว จากหนังสือในห้องสมุด แหล่งเรียนรู้บริเวณโรงเรียนเพื่อให้ได้รับเนื้อหาสาระต่างๆ ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น

เขียนเค้าโครงโครงการหรือแผนผังความคิด

๕. นักเรียนในแต่ละกลุ่มนำผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มร่วมกัน กำหนดเขียนลงในเค้าโครง โครงการภาษาไทย โดยคำนึงถึงความประหยัด ปลอดภัย นักเรียนนำเค้าโครง โครงการภาษาไทย ส่งให้ครูตรวจ แนะนำ แนะนำเพิ่มเติม

ปฏิบัติโครงการ

๑๐. นักเรียนในแต่ละกลุ่มปฏิบัติงาน โครงการตามเค้าโครงที่กำหนดไว้ พร้อมส่งให้ ครูตรวจเป็นระยะ ครูแนะนำแก้ไข เพิ่มเติม

๔.๓ ชิ้นสรุป

การเขียนรายงานสรุปผลโครงการ

๑๑. นักเรียนแต่ละคนภายในกลุ่ม เขียนรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้า ตามแต่ กิจกรรมโครงการเป็นรูปเล่ม

การแสดงผลงานโครงการเอกสาร

๑๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานจากการดำเนินการที่เป็นรูปเล่มมาจัดแสดงใน รูปแบบต่างๆ โดยอาจนำเสนอ ชี้นงาน นิทรรศการ การนำเสนอด้วยวาจา อภิปรายร่วมด้วยก็ได้

๑๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมซักถาม แสดงความคิดเห็น ชมเชย

๕. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

๕.๑ ปริศนาคำทาย

๕.๒ บัตรคำ แมว ขาว หิว ข้าว แก้ว ก้าว เร็ว แป้ว แจว เต๋ว แถว ยาว

๕.๓ ตารางการอ่านสะกดคำและแจกลูก

๕.๔ บทร้อยกรอง แม่ เกอว

๕.๕ นักเรียนในห้อง นักเรียนในโรงเรียน

๕.๖ แหล่งเรียนรู้ ห้องเรียน ห้องสมุด บริเวณโรงเรียน สวนพฤกษชาติ

๖. การวัดประเมินผล

๖.๑ วิธีการวัดและประเมิน

ประเมินชิ้นงาน โครงการภาษาไทย

ประเมินการอ่านสะกดคำ

๖.๒ เครื่องมือการวัดและประเมิน

การประเมินชิ้นงาน

การประเมินการอ่านสะกดคำ

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบกิจกรรมโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๔๕
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง โครงการของฉัน แผนที่ ๖ เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ กก
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญ

การอ่านเป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการฝึกฝน เพื่ออ่านคำต่างๆ ได้ถูกต้อง โดยใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

๒. สาระการเรียนรู้

๒.๑ มาตรา ก หรือ แม่ ก ก คือ พยางค์ที่มีพยัญชนะ “ ก ” สะกด เช่น ปาก จุก ลูก แลก ดอก เจ๊ก เป็นต้น

๒.๒ การอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ก สะกด

คำ	การสะกดคำแจกลูก					คำอ่าน
	พยัญชนะ	สระ	ตัวสะกด	คำอ่าน	วรรณยุกต์	
ปาก	ป	-า	ก	ปาก	-	-
จุก	จ	ุ	ก	จุก	-	-
แลก	ล	แ-	ก	แลก	-	-
ดอก	ด	-อ	ก	ดอก	-	-
	น					

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูก คำที่มี ก สะกด ได้ อย่างน้อย 5 คำ

๓.๒ นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงการได้ อย่างน้อย 5 คำ

๔. กิจกรรมการเรียนการสอน

๔.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูนำภาพปริศนามาให้นักเรียนดูจำนวน ๒ ภาพ แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ ความแตกต่างของรูปภาพ

๒. ครูนำบัตรเฉลยจากรูปภาพปริศนามาติดกระเปาะผนัง เพื่อให้ นักเรียนฝึกอ่านร่วมกัน

๓. นักเรียนร่วมกันสังเกตและอภิปรายเกี่ยวกับคำที่มี ก เป็นตัวสะกด

๔.๒ ขั้นตอนการสอน

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน เล่นเกม “ จำได้จำเอา ”

๒. ครูกำหนดเวลาให้นักเรียนดูภาพ ๓ นาที แล้วปิดเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันนึกภาพที่ตนเห็นแล้วเขียนลงในกระดาษมากที่สุด

๓. นักเรียนกลุ่มใดเขียนคำที่มี ก สะกด มากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

๓. นักเรียนแบ่งกลุ่มไม่เกิน ๕ คน เลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม แบ่งความรับผิดชอบ

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหัวข้อการเรียน ตามสาระการเรียนรู้ การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ กก ในหัวข้อ

- ชื่อสัตว์ต่างๆ ที่มี ก เป็นตัวสะกด
- ชื่อของใช้ที่มี ก เป็นตัวสะกด
- ชื่อนักเรียนในโรงเรียนที่มี ก เป็นตัวสะกด
- ชื่อต้นไม้ ดอกไม้ บริเวณโรงเรียนที่มี ก เป็นตัวสะกด
- ชื่อเครื่องแต่งกายที่มี ก เป็นตัวสะกด
- ชื่ออุปกรณ์การเรียนที่มี ก เป็นตัวสะกด

๕. นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ร่วมกันกำหนดหัวข้อที่จะศึกษาโดยแบ่งความรับผิดชอบความสนใจ

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๖. นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ กก จากหนังสือในห้องสมุด แหล่งเรียนรู้บริเวณ โรงเรียนเพื่อให้ได้รับเนื้อหาสาระต่างๆ ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น

เขียนเค้าโครงโครงการหรือแผนผังความคิด

๗. นักเรียนในแต่ละกลุ่มนำผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มร่วมกันกำหนดเขียนลงในเค้าโครง โครงการภาษาไทย โดยคำนึงถึงความประหยัด ปลอดภัย นักเรียนนำเค้าโครง โครงการภาษาไทย ส่งให้ครูตรวจ แนะนำ แนะนำเพิ่มเติม

ปฏิบัติโครงการ

๘. นักเรียนในแต่ละกลุ่มปฏิบัติงาน โครงการตามเค้าโครงที่กำหนดไว้ พร้อมส่งให้ครูตรวจเป็นระยะ ครูแนะนำแก้ไข เพิ่มเติม

๔.๓ ขั้นสรุป

การเขียนรายงานสรุปผลโครงการ

๕. นักเรียนแต่ละคนภายในกลุ่ม เขียนรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้า ตามแต่กิจกรรมโครงการเป็นรูปเล่ม

๑๐.

การแสดงผลงานโครงการ เอกสาร

๑๐. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานจากการดำเนินการที่เป็นรูปเล่มมาจัดแสดงในรูปแบบต่างๆ โดยอาจนำเสนอ ชี้นำงาน นิทรรศการ การนำเสนอด้วยวาจา อภิปรายร่วมด้วยก็ได้

๑๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมซักถาม แสดงความคิดเห็น ชมเชย

๕. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

๕.๑ เกมภาพปริศนา

๕.๒ บัตรคำ และ ภาพ ปาก ดอก ลูก เงือก

๕.๓ เกม “ จำได้จำเอา ”

๕.๔ ตารางการอ่านสะกดคำและแจกลูก

๕.๕ นักเรียนในห้อง นักเรียนในโรงเรียน

๕.๖ แหล่งเรียนรู้ ห้องเรียน ห้องสมุด บริเวณโรงเรียน สวนพฤกษชาติ

๖. การวัดประเมินผล

๖.๑ วิธีการวัดและประเมิน

ประเมินชิ้นงาน โครงการภาษาไทย

ประเมินการอ่านสะกดคำ

๖.๒ เครื่องมือการวัดและประเมิน

การประเมินชิ้นงาน

การประเมินการอ่านสะกดคำ

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบกิจกรรมโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๕
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง โครงการของฉัน แผนที่ ๗ เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ กค
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญ

การอ่านเป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการฝึกฝน เพื่ออ่านคำต่างๆ ได้ถูกต้อง โดยใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

๒. สาระการเรียนรู้

๒.๑ มาตรา กค หรือ แม่ กค คือ พยางค์ที่มีพยัญชนะ “ค” สะกด เช่น ขาด บาด จืด ชืด แดค แปะค คิค คัด กอค ปอค เป็นต้น

๒.๒ การอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ค สะกด

คำ	การสะกดคำแจกลูก					คำอ่าน
	พยัญชนะ	สระ	ตัวสะกด	คำอ่าน	วรรณยุกต์	
ขาด	ข	-า	ค	ขาด	-	-
บาด	บ	-า	ค	บาด	-	-
แดค	ค	แ-	ค	แดค	-	-
กอค	ก	-อ	ค	กอค	-	-
ปอค	ป	-อ	ค	ปอค	-	-

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูก คำที่มี ค สะกด ได้ อย่างน้อย 5 คำ

๓.๒ นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงการได้ อย่างน้อย 5 คำ

๔. กิจกรรมการเรียนการสอน

๔.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสอนอ่านเนื้อเพลงแม่ กค ๑ รอบ
๒. นักเรียนร้องเพลงตามเทปเพลง
๓. นักเรียนและครูสรุปความหมายของเพลง

๔.๒ ขั้นตอนดำเนินการสอน

๔. นักเรียนแบ่งกลุ่ม เล่นเกม “ ดอกไม้ปริศนา ”

๕. แต่ละกลุ่มผลัดกันส่งตัวแทนออกมาหีบดอกไม้ในกระถาง

๖. ครูอ่านปริศนาคำทายกดอกไม้ปริศนาในคำถามให้นักเรียนฟัง นักเรียนกลุ่มนั้นๆ เป็นผู้ทาย

๗. กลุ่มไหนตอบถูกมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

๘. นักเรียนแบ่งกลุ่มไม่เกิน ๕ คน เลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม แบ่งความรับผิดชอบ

๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาปริศนาคำทาย ตามสาระการเรียนรู้ การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ กค ในหัวข้อ

- ชื่อสัตว์ต่างๆ ที่มี ค เป็นตัวสะกด
- ชื่อของใช้ที่มี ค เป็นตัวสะกด
- ชื่อนักเรียนในโรงเรียนที่มี ค เป็นตัวสะกด
- ชื่อต้นไม้ ดอกไม้ บริเวณโรงเรียนที่มี ค เป็นตัวสะกด
- ชื่อเครื่องแต่งกายที่มี ค เป็นตัวสะกด
- ชื่ออุปกรณ์การเรียนที่มี ค เป็นตัวสะกด

๑๐. นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ร่วมกันกำหนดหัวข้อที่จะศึกษาโดยแบ่งความรับผิดชอบ ความสมัครใจ

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑๑. นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ กค จากหนังสือในห้องสมุด แหล่งเรียนรู้บริเวณโรงเรียนเพื่อให้ได้รับเนื้อหาสาระต่างๆ ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น

เขียนเค้าโครงโครงการหรือแผนผังความคิด

๑๒. นักเรียนในแต่ละกลุ่มนำผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มร่วมกันกำหนดเขียนลงในเค้าโครง โครงการภาษาไทย โดยคำนึงถึงความประหยัด ปลอดภัย นักเรียนนำเค้าโครง โครงการภาษาไทย ส่งให้ครูตรวจ แนะนำ แนะนำเพิ่มเติม

ปฏิบัติโครงการ

๑๓. นักเรียนในแต่ละกลุ่มปฏิบัติงาน โครงการตามเค้าโครงที่กำหนดไว้ พร้อมส่งให้ครูตรวจเป็นระยะ ครูแนะนำแก้ไข เพิ่มเติม

๔.๓ ขั้นสรุป

การเขียนรายงานสรุปผลโครงการ

๕. นักเรียนแต่ละคนภายในกลุ่ม เขียนรายงานสรุปผลการศึกษาครั้งนี้ ตามแต่กิจกรรมโครงการเป็นรูปเล่ม

การแสดงผลงานโครงการ เอกสาร

๑๐. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานจากการดำเนินการที่เป็นรูปเล่มมาจัดแสดงในรูปแบบต่างๆ โดยอาจนำเสนอ ชินงาน นิทรรศการ การนำเสนอด้วยวาจา อภิปรายร่วมด้วยก็ได้

๑๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมซักถาม แสดงความคิดเห็น ชมเชย

๕. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

๕.๑ เพลง มาตราแม่กค

๕.๒ บัตรคำ และ ภาพ ขาด บาด จืด ชืด แดด แแปด ติด คืด กอด ปอด

๕.๓ เกม “ ดอกไม้ปริศนา ”

๕.๔ ตารางการอ่านสะกดคำและแจกลูก

๕.๕ นักเรียนในห้อง นักเรียนในโรงเรียน

๕.๖ แหล่งเรียนรู้ ห้องเรียน ห้องสมุด บริเวณโรงเรียน สวนพฤกษชาติ

๖. การวัดประเมินผล

๖.๑ วิธีการวัดและประเมิน

ประเมินชิ้นงาน โครงการภาษาไทย

ประเมินการอ่านสะกดคำ

๖.๒ เครื่องมือการวัดและประเมิน

การประเมินชิ้นงาน

การประเมินการอ่านสะกดคำ

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบกิจกรรมโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๕
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง โครงการของฉัน แผนที่ ๘ เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ กบ
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญ

การอ่านเป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการฝึกฝน เพื่ออ่านคำต่างๆ ได้ถูกต้อง โดยใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

๒. สาระการเรียนรู้

๒.๑ มาตราแม่ กบ หรือ แม่กบ คือพยางค์ที่มีพยัญชนะ “บ” สะกด เช่น กาบ ลีบ รีบ ตอปรอบ โลบ โอบ เป็นต้น

๒.๒ การอ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี บ สะกด

คำ	การสะกดคำแจกลูก					คำอ่าน
	พยัญชนะ	สระ	ตัวสะกด	คำอ่าน	วรรณยุกต์	
กาบ	ก	-า	บ	กาบ	-	-
ลีบ	ล	-ิ	บ	ลีบ	-	-
รีบ	ร	-ิ	บ	รีบ	-	-
ตอปรอบ	ต	-อ	บ	ตอปรอบ	-	-
รอบ	ร	-อ	บ	รอบ	-	-
โลบ	ล	-อ	บ	โลบ	-	-
โอบ	อ	-อ	บ	โอบ	-	-

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ นักเรียนอ่านสะกดคำและแจกลูก คำที่มี บ สะกด ได้ อย่างน้อย 5 คำ

๓.๒ นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรม โครงการได้ อย่างน้อย 5 คำ

๔. กิจกรรมการเรียนการสอน

๔.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. นักเรียนเล่นปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทาย

๑. อะไรเอ่ย เป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำร้องอ๊อ๊ๆ (กบ)

๒. อะไรเอ่ย ใช้เรียกหนังหมูทอดกรอบ

(แคบหมู)

๓. อะไรเอ่ย เป็นมีดยาวปลายแหลม ใช้เป็นอาวุธสำหรับฟันแทง (ดาบ)

๔. อะไรเอ่ย ใช้เรียกเมื่อเอาปากจับหนีบไว้ (คาน)

๕. อะไรเอ่ย ใช้เรียกกิริยาขี้ม้า (ควบ)

๒. นักเรียนสังเกตคำตอบที่ได้ จะมีตัว บ สะกด

๔.๒ ขั้นตอนการสอน

๔. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน เล่นเกม จู๋ จู๋ บอกหน่อย

๕. ให้หัวหน้ากลุ่มหยิบฉลากแถบประโยคแผ่นใดแผ่นหนึ่งแล้วอ่านประโยคนั้นในใจ

๖. หัวหน้ากลุ่มกระซิบประโยคให้กับสมาชิกคนต่อไปและสมาชิกคนต่อไปก็กระซิบ

ไปจนถึงคนสุดท้าย

๗. ให้สมาชิกคนสุดท้ายเขียนประโยคที่ได้ยิน

๘. ตรวจสอบและแก้ไขพร้อมทั้งเฉลยประโยคที่ถูกตั้งว่ากลุ่มใดอ่านและเขียนได้ถูกต้อง

มากที่สุด เป็นฝ่ายชนะ

กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

๕. นักเรียนแบ่งกลุ่มไม่เกิน ๕ คน เลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม แบ่งความรับผิดชอบ

๑๐. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาปริศนาคำทาย ตามสาระการเรียนรู้ การอ่านคำที่สะกดในมาตราแม่ กบ ในหัวข้อ

- ชื่อสัตว์ต่างๆ ที่มี บ เป็นตัวสะกด

- ชื่อของใช้ที่มี บ เป็นตัวสะกด

- ชื่อนักเรียนในโรงเรียนที่มี บ เป็นตัวสะกด

- ชื่อต้นไม้ ดอกไม้ บริเวณโรงเรียนที่มี บ เป็นตัวสะกด

- ชื่อเครื่องแต่งกายที่มี บ เป็นตัวสะกด

- ชื่ออุปกรณ์การเรียนที่มี บ เป็นตัวสะกด

๑๑. นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ร่วมกันกำหนดหัวข้อที่จะศึกษาโดยแบ่งความรับผิดชอบความสมัครใจ

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑๒. นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เรื่อง การอ่านคำที่สะกดในมาตรา แม่ กบ จากหนังสือในห้องสมุด แหล่งเรียนรู้บริเวณโรงเรียนเพื่อให้ได้รับเนื้อหาสาระต่างๆ ถักซึ่งกว้างขวางยิ่งขึ้น

เขียนเค้าโครงโครงการหรือแผนผังความคิด

๑๓. นักเรียนในแต่ละกลุ่มนำผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มร่วมกันกำหนดเขียนลงในเค้าโครง โครงการภาษาไทย โดยคำนึงถึงความประหยัด ปลอดภัย นักเรียนนำเค้าโครง โครงการภาษาไทย ส่งให้ครูตรวจ แนะนำ แนะนำเพิ่มเติม

ปฏิบัติโครงการ

๑๔. นักเรียนในแต่ละกลุ่มปฏิบัติงาน โครงการตามเค้าโครงที่กำหนดไว้ พร้อมส่งให้ครูตรวจเป็นระยะ ครูแนะนำแก้ไข เพิ่มเติม

๔.๓ ชั้นสรุป

การเขียนรายงานสรุปผลโครงการ

๑๕. นักเรียนแต่ละคนภายในกลุ่ม เขียนรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้า ตามแต่กิจกรรมโครงการเป็นรูปเล่ม

การแสดงผลงานโครงการเอกสาร

๑๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานจากการดำเนินการที่เป็นรูปเล่มมาจัดแสดงในรูปแบบต่างๆ โดยอาจนำเสนอ ชิงงาน นิทรรศการ การนำเสนอด้วยวาจา อภิปรายร่วมด้วยก็ได้

๑๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมซักถาม แสดงความคิดเห็น ชมเชย

๕. สื่อการเรียน / แหล่งการเรียนรู้

๕.๑ ปริศนาคำทาย

๕.๒ เพลง มาตราแม่กบ

๕.๓ บัตรคำ และ ภาพ ดาบ ตะขบ ตะเกียบ สิบ อาบ ลบ กบ จอบ

๕.๔ เกม “จู้ จู้ บอกหน่อย”

๕.๕ ตารางการอ่านสะกดคำและแจกลูก

๕.๖ แหล่งเรียนรู้ ห้องเรียน ห้องสมุด บริเวณโรงเรียน สวนพฤกษชาติ

๖. การวัดประเมินผล

๖.๑ วิธีการวัดและประเมิน

ประเมินชิ้นงาน โครงการภาษาไทย

ประเมินการอ่านสะกดคำ

๖.๒ เครื่องมือการวัดและประเมิน
การประเมินชิ้นงาน
การประเมินการอ่านสะกดคำ

ภาคผนวก ฉ

ตารางวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 3.1 วิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหา จุดประสงค์ และชั่วโมงที่ดำเนินการสอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ผลการใช้กิจกรรมโครงงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ทักษะการอ่านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัด การเรียนรู้ ที่	เรื่อง / เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (ชั่วโมง) (20)
1	การอ่านสะกดคำ มาตรา แม่กง	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ง สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงงานได้	3
2	การอ่านสะกดคำ มาตรา แม่กน	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี น สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงงานได้	2
3	การอ่านสะกดคำ มาตรา แม่กม	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ม สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงงานได้	2
4	การอ่านสะกดคำ มาตรา แม่เกย	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ย สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงงานได้	2
5	การอ่านสะกดคำ มาตรา แม่เกอว	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ว สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงงานได้	2

แผนการจัด การเรียนรู้ ที่	เรื่อง / เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (ชั่วโมง) (20)
6	การอ่านสะกดคำ มาตรา แม็กก	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ก สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงงานได้	2
7	การอ่านสะกดคำ มาตรา แม็กค	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ค สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงงานได้	2
8	การอ่านสะกดคำ มาตรา แม็กบ	1. นักเรียนอ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี บ สะกดได้ 2. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจด้วยกิจกรรมโครงงานได้	2
9	การอ่านจับใจความสำคัญของ เรื่อง	1. นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้	3

ตารางที่ 3.2 การหาค่าอำนาจจำแนกและการหาค่าความยากของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีดังนี้

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (P)	ใช้ได้	ใช้ไม่ได้	ค่าความยาก (R)	ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
1	0.80	✓		0.40	✓	
2	0.75	✓		0.30	✓	
3	0.45	✓		0.20	✓	
4	0.60	✓		0.20	✓	
5	0.70	✓		0.20	✓	
6	0.60	✓		0.20	✓	
7	0.50	✓		0.20	✓	
8	0.60	✓		0.20	✓	
9	0.70	✓		0.20	✓	
10	0.60	✓		0.20	✓	
11	0.80	✓		0.20	✓	
12	0.65	✓		0.20	✓	
13	0.55	✓		0.30	✓	
14	0.50	✓		0.20	✓	
15	0.60	✓		0.20	✓	
16	0.55	✓		0.20	✓	
17	0.60	✓		0.20	✓	
18	0.55	✓		0.30	✓	
19	0.60	✓		0.20	✓	
20	0.50	✓		0.20	✓	

ตารางที่ 3.3 การหาค่าอำนาจจำแนกและการหาค่าความยาก ของแบบทดสอบทักษะการอ่าน
ภาษาไทย มีดังนี้

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (P)	ใช้ได้	ใช้ไม่ได้	ค่าความยาก (R)	ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
1	0.65	✓		0.30	✓	
2	0.60	✓		0.20	✓	
3	0.60	✓		0.20	✓	
4	0.65	✓		0.30	✓	
5	0.50	✓		0.40	✓	
6	0.60	✓		0.20	✓	
7	0.65	✓		0.10	✓	
8	0.60	✓		0.20	✓	
9	0.70	✓		0.20	✓	
10	0.70	✓		0.20	✓	
11	0.60	✓		0.40	✓	
12	0.60	✓		0.20	✓	
13	0.60	✓		0.40	✓	
14	0.50	✓		0.40	✓	
15	0.70	✓		0.40	✓	
16	0.55	✓		0.30	✓	
17	0.50	✓		0.20	✓	
18	0.60	✓		0.20	✓	
19	0.65	✓		0.50	✓	
20	0.65	✓		0.30	✓	

ตารางที่ 3.4 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

เลขที่	ก่อนเรียน 20 คะแนน	หลังเรียน 20 คะแนน	ความแตกต่าง D
1	9	18	9
2	7	17	10
3	12	19	7
4	7	16	9
5	6	16	10
6	8	17	9
7	10	18	8
8	8	17	9
9	10	17	7
10	11	19	8
11	12	19	7
12	9	18	9
13	8	16	8
14	10	18	8
15	7	17	10
16	8	18	10
17	10	18	8
18	8	17	9
19	13	19	6
20	8	17	9
21	9	16	7
22	7	16	9
23	8	16	8
24	9	17	8
25	9	17	8

เลขที่	ก่อนเรียน 20 คะแนน	หลังเรียน 20 คะแนน	ความแตกต่าง D
26	7	16	9
27	6	14	8
28	9	16	7
29	7	15	8
30	8	16	8
31	9	18	9
32	6	15	9
33	7	16	9
34	13	19	6
35	12	18	6
คะแนนรวม	307	596	289
$\bar{X}$	8.77	17.03	8.26
S.D.	1.94	1.27	
ร้อยละ	43.85	85.14	

จากตาราง ปรากฏว่าคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 17.03 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.14 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ประเมิน มีคุณภาพในระดับ ดี

ตารางที่ 3.5 เปรียบเทียบคะแนนผลการสอบการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
ก่อนเรียนและหลังเรียน

เลขที่	ก่อนเรียน 20 คะแนน	หลังเรียน 20 คะแนน	ความแตกต่าง D
1	8	13	5
2	8	16	6
3	10	19	9
4	7	12	5
5	8	15	7
6	7	15	8
7	8	17	9
8	7	15	8
9	8	16	8
10	10	18	8
11	10	19	9
12	10	18	8
13	8	16	8
14	11	19	8
15	7	14	7
16	8	14	6
17	9	18	9
18	7	14	7
19	10	17	7
20	7	15	8
21	7	14	7
22	7	13	6
23	7	14	7
24	8	15	7
25	8	17	9

เลขที่	ก่อนเรียน 20 คะแนน	หลังเรียน 20 คะแนน	ความแตกต่าง D
26	6	13	7
27	6	15	9
28	8	15	7
29	6	12	6
30	8	16	8
31	8	16	8
32	7	16	9
33	6	12	6
34	11	18	8
35	10	17	7
คะแนนรวม	260	543	283
X	7.86	15.51	7.65
S.D.	1.94	2.03	
ร้อยละ	37.14	77.57	

จากตาราง ปรากฏว่าคุณภาพด้านทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนหลังเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.51 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.57 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ประเมิน มีคุณภาพในระดับ ดี

จากตารางพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ผลการใช้กิจกรรม โครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียน และหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 3.6 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิง
พฤติกรรมในการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระภาษาไทยเรื่อง ผลการใช้
กิจกรรมโครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านภาษาไทย ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อสอบ ข้อที่	จุดประสงค์ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2		1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3		1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5		1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7		1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9		1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11		1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
12	6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13		1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14	7	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15		1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
16	8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17		1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
18	9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19		1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
20		1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางกรกช เอารัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	11 มกราคม 2506
สถานที่เกิด	อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏธนบุรี พ.ศ.2530
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 7
เกียรติคุณที่ได้รับ	ครูปฏิบัติราชการดีเด่น เขตสาทร พ.ศ.2545